

Odsetki
kredytowe
pną się w górę
str. 12-13

Rośnie problem
pracodawców:
coraz trudniej
o pracownika
str. 21

KURIER WILEŃSKI

3-4 stycznia 2023 r.

Nr 1 (19212)

Cena 0,80 euro

Litwini kochają Polskę i nie lubią Rosji

str. 8

Fot. Marian Paluszkiewicz

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. nac.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedroń, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraça. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiteżne z opinią redakcji.*

Redaktor dżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

„Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu
Polonia i Polacy za Granicą 2021.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”.

Projektui „Kultūra vienija – lietuvių ir
lenkų kultūrinio dialogo istorija
ir dabartis” Spaudos, radijo
ir televizijos rėmimo fondas suteikė
6000 euro dydžio finansavimą.

Komentarz dnia

Pomidory z... babci

Aleksander Borowik

Uwaga! Poniższy tekst nie jest wskazany do czytania przez osoby w wieku podeszłym z powodu możliwego wywołania skutków ubocznych w rodzaju zdrowotnych turbulencji przyspieszających zakończenie procesu egzystencji ziemskiej.

Już myślałem, że temat „porządkowania zmarłych” jest definitywnie zamknięty. Do tradycyjnego pochówku w trumnie doszły prochy w urnach, które to Kościół katolicki w końcu zaakceptował. Ale z wyraźnym zastrzeżeniem, żeby nie było żadnej „zabawy” z rozsiewaniem po morzach czy górach.

Słyszeliście pewnie o dewiacjach w rodzaju pierścionka czy łańcuszka z „oczkiem ukochanego”, ale żeby zaczęła się plenić taka nowa, „ekologiczna”, zaraza, to już czort wie co! Nowy Jork został szóstym już stanem USA, który zezwala na pochówek metodą „kompostowania” zmarłych. Ma to być przyjazna dla środowiska alternatywa. „Naturalna redukcja organiczna” zakłada rozkład ciała w glebie, traktowanej następnie jako kompost i mniejsze koszty o 2 500 dolarów w porównaniu do tradycyjnego pochówku.

Darujemy sobie opis skomplikowanego proceduru „kompostowania”, konstatując tylko, że po miesiącu bliscy otrzymują uzyskaną w ten sposób „glebę”. Można ją wykorzystać do sadzenia kwiatów, warzyw lub drzew...

Horror!

Co więc zrobić, by ekopostępowi potomkowie nie zrobili z nami to, co by nam się nie za bardzo spodobało?!

Proste — spisać testament, póki pióro jeszcze da się w garści utrzymać. I zaznaczyć wyraźnie, by nie było żadnych „ogórków od Wujka”, bo inaczej „ostro się, cholery strujecie!...”. ■

Trzy pytania do...

...Rūty Miškinytė, specjalistki ds. komunikacji Muzeum Wilna (ul. Vokiečių 6)

Rozmawiała Justyna Giedroń

1. Muzeum Wilna zaprasza do uczestnictwa w programie wolontariatu. Na czym polega działalność wolontariusza?

Wolontariusze otrzymują konkretne zadania, np. przy oprowadzaniu, pomoc w organizacji zajęć edukacyjnych oraz projektów kulturalnych, opracowywanie pomocy naukowych, porządkowanie zbiorów muzealnych. Współpraca wolontariacka z muzeum to również okazja do pogłębienia wiedzy i dokładniejszego poznania historii Wilna. Zapraszamy osoby, które chciałyby bezinteresownie pomóc w działalności naszego muzeum. Wszystkich zainteresowanych tą ofertą prosimy o wypełnienie ankiety na stronie internetowej placówki lub o przesła-

nie emaila na adres info@vilniausmuziejus.lt. Do współpracy zapraszamy wszystkich, którzy lubią treściwie spędzać czas — od uczniów do seniorów.

2. Jaką wystawę można obecnie obejrzeć w Muzeum Wilna?

Od 27 stycznia czynna będzie wystawa pt. „Vilkas, bokštas ir bažnyčia. Vilniaus suvenyrai”. W ekspozycji znajdują się pamiątki, które ludziom przypominają lub przypominały Wilno. Wystawa potrwa do lipca.

Wystawa potrwa do lipca.

3. Ile kosztuje bilet wstępu?

Cena biletu to 4 euro, dla uczniów, studentów i seniorów — 2 euro. Bezpłatnie muzeum mogą zwiedzać obywatele Ukrainy, dzieci w wieku przedszkolnym, seniorzy w wieku ponad 80 lat, wychowankowie domów dziecka, osoby niepełnosprawne oraz osoby im towarzyszące. ■

**ul. Naugarduko 76
(Dom Kultury Polskiej)
Tel. kom. +370 630 599 85
info@elephas.lt
www.elephas.lt**

Książki, czasopisma, słowniki, encyklopedie.
Muzyka, filmy i programy multimedialne.
Prenumerata czasopism polskich
z możliwością odbioru w księgarni.
Karnety, zaproszenia i pocztówki w języku polskim.
Zabawne gadżety z polskimi napisami,
gry planszowe i edukacyjne.
Przyjmujemy zamówienia

**Godziny pracy: I-V 10:00-18:00;
VI od 1 czerwca do 1 września nie pracujemy**

Prezydent RP Andrzej Duda wziął udział w Bratysławie w uroczystościach z okazji 30. rocznicy ustanowienia Republiki Słowackiej **Fot. Przemysław Keler, KPRP**

Ogień strawił dom tuż przed Sylwestrem

28 grudnia w rej. wileńskim, we wsi Piktakonys wybuchł pożar w domu jednorodzinny. Podczas jednej nocy matka z synem stracili dach nad głową. „Myślałam tylko o tym, że w płonącym domu śpi 14-letni syn. Zdażyłam go obudzić” — relacjonuje nam pani Teresa, która dotychczas wszystko zawdzięczała swojej pracy, więc teraz z trudem prosi o pomoc.

Dom nie nadaje się do zamieszkania. Jego część spłonęła doszczętnie. Reszta została zalana. Mama z synem nie mają dokąd wrócić.

— 28 grudnia o godzinie 6.15 wychodziłam do pracy, nagle poczułam dym. Następnie zobaczyłam ogień.

W tej chwili myślałam tylko o tym, że w płonącym domu śpi mój 14-letni syn. Zdażyłam go obudzić, dom opuściliśmy w tym, co mieliśmy na sobie. Nie było czasu na to, żeby zabrać nawet osobiste rzeczy. Zostaliśmy, tak jak stoimy, na razie gościnnie znaleźliśmy się u mego brata, ale tam też nie będziemy mogli być długo. Nasza sytuacja materialna jest bardzo ciężka. Syna wychowuję samotnie, pracuję. Na odszkodowanie nie możemy liczyć, dom był nieubezpieczony — mówi ze łzami w oczach spoglądając na zgliszcza domu Teresa.

Przyznaje, że jest jej bardzo trudno o coś prosić, ponieważ zawsze wszystko

zawdzięczała swojej pracy. Ale dzisiaj, zmuszona przez zły los, zwraca się do wszystkich z prośbą o materialne wsparcie, ponieważ stoi przed nią bardzo trudne wyzwanie. Największym marzeniem pani Teresy i jej syna jest powrót do własnego domu, a pomoc w realizacji tego marzenia możemy wszyscy.

Pomoc pogorzelncom

Nie bądźmy obojętni wobec tragedii!

Dane do przelewu:

Teresa Mackonienė
SEB bank

LT427044000242618073

W rubryce „przeznaczenie” wpisać „Auka nukentėjusiems nuo gaisro” (pol. „Ofiara dla pogorzelnców”). ■

Imieniny

3 stycznia

Antera, Arlety, Cyriaka, Cyryna, Daniela, Danuty, Genowefy, Gordiusza, Melitona, Piotra, Prymusa, Teony, Zdzisława

4 stycznia

Anieli, Benedykta, Dafroza, Dobromira, Doroteusza, Elżbiety, Eugeniusza, Grzegorza, Krystiana, Rygoberta, Suligosta, Tytusa

Cytat dnia

„Jeśli chodzi o skutki i wpływ na gospodarkę oraz globalną politykę, wojna na Ukrainie jest wojną światową” — powiedział ambasador RP przy ONZ Krzysztof Szczerski

Liczba dnia

100 specjalnych placyków, gdzie mieszkańcy będą mogli zostawić swoje choinki, będzie czynnych w Wilnie od 6 stycznia. Poświętne drzewka będzie można przynosić do punktów zbiórki w ciągu całego miesiąca.

Łączymy się w smutku, podzielamy ogromny ból i składamy wyrazy serdecznego współczucia wieloletniej Członkini Zarządu, byłej dyrektor Szkoły Podstawowej im. M. Zdziechowskiego w Suderwie,

Pani Teresie Młyńskiej

z powodu śmierci ukochanego **Wnuka**

Zarząd Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

Odszedł Papież Benedykt XVI

Papież senior Benedykt XVI odszedł w sobotę, 31 grudnia, o godz. 9.34 czasu lokalnego w swojej rezydencji w klasztorze Mater Ecclesiae w Ogrodach Watykańskich. Miał 95 lat.

Ilona Lewandowska

„Z żalem zawiadamiamy, że Papież Emeryt Benedykt XVI zmarł dzisiaj (sobota, 31 grudnia — przyp. red.) o godzinie 9.34 w klasztorze Mater Ecclesiae w Watykanie. Dalsze informacje zostaną podane tak szybko, jak będzie to możliwe. Od poniedziałku rano, 2 stycznia 2023 r., ciało papieża emeryta będzie wystawione w Bazylice św. Piotra, by wierni mogli się pożegnać” — podało Biuro Prasowe Stolicy Apostolskiej.

Pogrzeb Benedykta XVI będzie niespotykanym w dziejach kościoła wydarzeniem, gdyż po raz pierwszy w dziejach papież może przewodniczyć uroczystościom pogrzebowym swojego poprzednika. Joseph Ratzinger został wybrany na 265. papieża 19 kwietnia 2005 r. Od 28 lutego 2013 r. był emerytowanym papieżem, po tym, gdy zrzekł się swojego urzędu. Było to jedno z najbardziej zaskakujących wydarzeń w historii Kościoła w ostatnich dziesięcioleciach i całkowicie bezprecedensowe. Komentatorzy podkreślają, że nigdy wcześniej w nowożytnej historii Kościoła nie zdarzyło się, by po abdykacji były papież żył w sąsiedztwie obecnego i to w odległości kilkuset metrów, bo tyle właśnie dzieli Dom Świętej Marty, gdzie mieszka Franciszek, od budynku w Ogrodach Watykańskich, który był rezydencją jego poprzednika.

PREZYDENCJI LITWY O PAPIEŻU SENIORZE

Kondolencje z powodu śmierci papieża złożył prezydent Litwy Gitanas Nausėda. Podkreślił on, że „straciłmy duchownego, w centrum nauczania którego zawsze był dzisiejszy świat i człowiek”.

„Benedykt XVI w swoich rozważaniach czerpał z mądrości wielkich mędrców chrześcijaństwa i chciał, aby chrześcijaństwo odgrywało ważną, jednoczącą rolę w naszym nad-

■ Joseph Ratzinger został wybrany na 265. papieża 19 kwietnia 2005 roku

Pogrzeb Benedykta XVI będzie niespotykanym w dziejach kościoła wydarzeniem, gdyż po raz pierwszy w dziejach papież może przewodniczyć uroczystościom pogrzebowym swojego poprzednika.

miernie konsumpcyjnym, podzielonym świecie” — napisał prezydent Litwy, podkreślając, że „ci, którzy znali lub zetknęli się z Benedyktem XVI, zapamiętają go nie tylko jako duchownego, ale także jako genialnego uczonego, eksperta teologicznego, profesora uwielbianego przez swoich studentów, aktywnego uczestnika debat o wierze i religii”.

Prezydent podkreślił wszechstronne wykształcenie papieża, który „był znany jako esteta, rozumiejący i ceniący sztukę i muzykę”. Prezydent przypomniał, że wydana w 1968 r. książka Josepha Ratzingera „Wprowadzenie do chrześcijaństwa” cieszy-

ła się międzynarodowym uznaniem i była rozpowszechniana również na Litwie w czasach sowieckich w drugim obiegu.

„Całe pokolenia litewskich chrześcijan wyrosły na czytaniu tej książki. Dla wielu Litwinów ta publikacja była jak podręcznik zachęcający do ponownego pojmowania wiary jako możliwości bycia człowiekiem” — przekazał Nausėda.

„PRZYJACIEL POLSKI I POLAKÓW”

O śmierci papieża wypowiedział się również prezydent RP Andrzej Duda.

„Świat utracił dziś jednego z najwybitniejszych teologów XX i XXI wieku, bliskiego współpracownika św. Jana Pawła II. Jego życie, dzieła i posługa duszpasterska to drogowskaz wśród wielu krętych i zwodniczych dróg współczesności” — napisał Andrzej Duda o śmierci Papieża Benedykta XVI.

4.>>

Szef prezydenckiego Biura Polityki Międzynarodowej, Jakub Kumoch, zapowiedział, że Andrzej Duda zamierza wziąć udział w pogrzebie Papieża, „którego uważa za wybitny autorytet moralny oraz jednego z najwybitniejszych ludzi Kościoła naszych czasów. Całe pokolenie Polaków, do którego należy Prezydent Duda, pamięta Benedykta XVI również jako przyjaciela Polski i przede wszystkim jako bliskiego współpracownika św. Jana Pawła II” — oznajmił minister.

Na stronie prezydenta czytamy, że Benedykt XVI „zapisał się w pamięci jako wielki przyjaciel Polski i Polaków”. W kaplicy Pałacu Prezydenckiego — w miejscu, gdzie modlił się papież podczas swojej wizyty w Polsce w maju 2006 r., obecnie znajduje się pamiątkowa tablica, przy której złożono wieniec i zapalono znicz.

OSTATNIA DROGA BENEDYKTA XVI

Stan papieża pogorszył się na kilka dni przed śmiercią. 28 grudnia 2022, podczas audiencji generalnej, o modlitwę za Benedykta XVI apelował papież Franciszek. Obecny papież odwiedził emerytowanego papieża, w tym samym dniu Benedykt XVI otrzymał sakrament namaszczenia chorych. Zmarł trzy dni później, a jak poinformował jego wieloletni sekretarz, abp. Georg Gänswein, jego ostatnie słowa brzmiały „Signore ti amo” (z wł. „Panie, Kocham Cię”). W Nowy Rok ciało Benedykta XVI umieszczono na katafalku i wystawiono w kaplicy klasztoru Mater Ecclesiae. 2 stycznia ciało zmarłego zostało przeniesione i wprowadzone do bazyliki św. Piotra na Watykanie, gdzie do 4 stycznia będzie wystawione na widok publiczny. Pogrzeb Benedykta XVI odbędzie się w czwartek 5 stycznia 2023 o godz. 9.30 na placu św. Piotra pod przewodnictwem papieża Franciszka.

Papież zostanie pochowany w krypcie w Grotach Watykańskich, gdzie znajdował się grób Jana Pawła II przed jego przeniesieniem do bazyliki św. Piotra. Można oczekiwać, że w jego pogrzebie oprócz dostojników kościelnych i przywódców z całego świata wezmą udział tłumy wiernych.

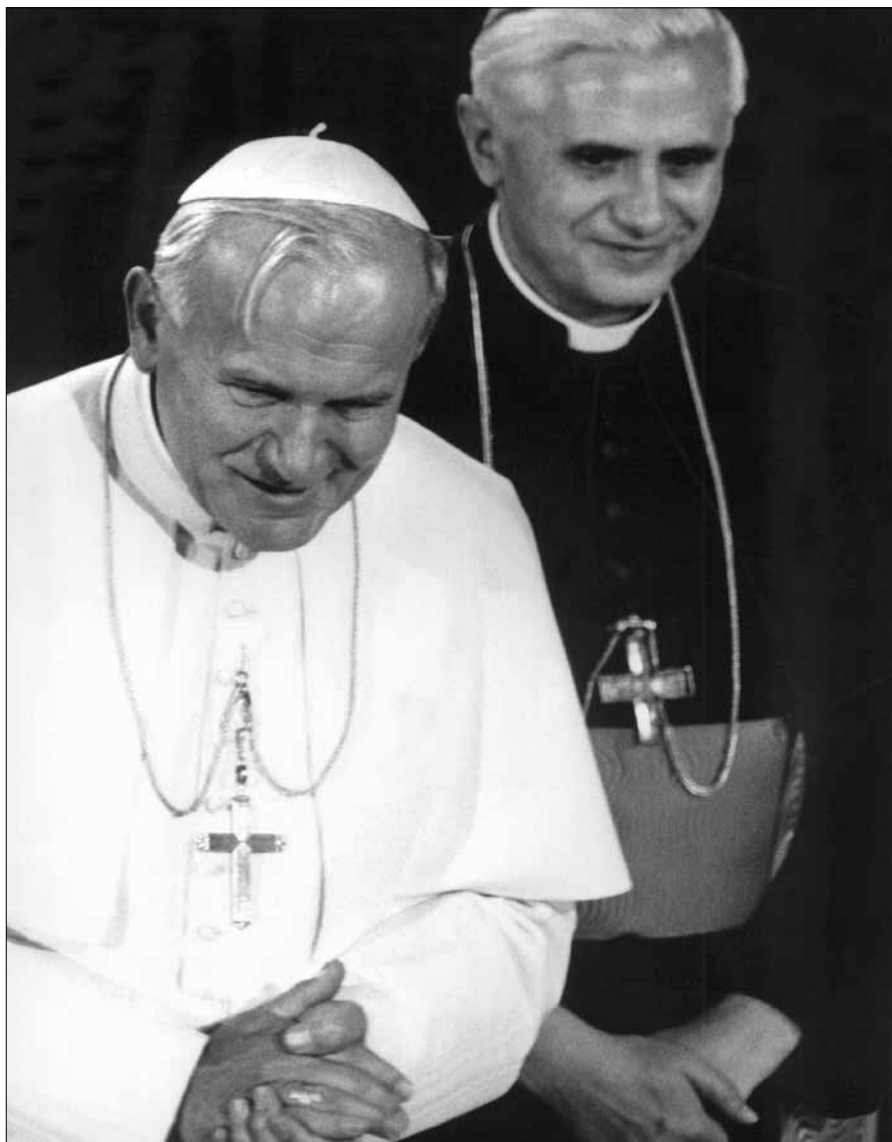
Będzie wśród nich również s. Anna Mroczek, która w 2019 r. została laureatką Plebiscytu „Kuriera Wileńskiego” na Polaka Roku.

— Czuję, że bardzo dużo zawdzięczać papieżowi Benedyktowi XVI.

„Świat utracił dziś jednego z najwybitniejszych teologów XX i XXI wieku, bliskiego współpracownika św. Jana Pawła II. Jego życie, dzieła i posługa duszpasterska to drogowskaz wśród wielu krętych i zwodniczych dróg współczesności” — napisał Andrzej Duda o śmierci Papieża Benedykta XVI.

Paradoksalnie to właśnie on w pełni pomógł mi odkryć dziedzictwo Jana Pawła II. Razem z Teatrem Betania z Nowej Wilejki uczestniczyliśmy w Światowych Dniach Młodzieży pod przewodnictwem Benedykta XVI. Pospieszaliśmy za nim do Kolonii, Krakowa, Melbourne i Madrytu. Teraz wydaje mi się oczywiste, że powinnam więc uczestniczyć w jego pogrzebie. Po dniach młodzieży w Kolonii nasz teatr postanowił, że skoncentruje się na twórczości Karola Wojtyły. Przez kilka następnych lat udało nam się zrealizować kilka spektakli i nie mam wątpliwości, że to właśnie Benedykt XVI nas zainspirował, jako bliski współpracownik Jana Pawła II, który doskonale rozumiał jego nauczanie — dzieli się refleksjami z „Kuriem Wileńskim”.

Fot. EPA-ELTA

■ Joseph Ratzinger był bliskim współpracownikiem Jana Pawła II

W ciągu 10 lat na Litwie zniknęło 700 miejscowości, liczba mieszkańców zmniejszyła się o 232,6 tys.

Aż 45 proc. wsi na Litwie liczy nie więcej niż 9 mieszkańców, a w ciągu 20 lat liczba mieszkańców kraju zmniejszyła się o jedną piątą — wynika z informacji udostępnionych przez Urząd Statystyczny Litwy, który opublikował dane dotyczące Spisu ludności i mieszkań w 2021 r. Mieszkańców narodowości polskiej w 2021 r. naliczono nieco ponad 183 tys.

Urząd Statystyczny Litwy zaprasza do zapoznania się z wynikami Spisu ludności i mieszkań Litwy sporządzonym w 2021 r. Na stronie osp.stat.gov.lt można sprawdzić podstawowe dane dotyczące liczby i składu ludności Litwy, mobilności ludności, wykształcenia, gospodarstw domowych i rodzin, mieszkań.

Powszechny spis ludności i mieszkań przeprowadzany jest co dziesięć lat. Punktem wyjścia do spisu jest 1 stycznia 2021 r.

„Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 roku — to nowy etap w historii spisów powszechnych, gdyż jest to pierwszy globalny zdigitalizowany spis, do którego wykonania wystarczył kilkuosobowy zespół; dla porównania w 2011 r. spis przeprowadziło około 7 tys. pracowników. Przeprowadzenie powszechnego spisu za 2021 r. kosztowało ok. 1,36 mln euro, czyli prawie sześciokrotnie mniej niż spis 2011 r. Tym razem spis został przeprowadzony w oparciu o źródła administracyjne z wykorzystaniem 19 głównych rejestrów państwowych i systemów informacyjnych. (...) Spisujący dane pracownicy nie odwiedzali już ludności” — we wprowadzeniu informuje dr Jūratė Petrauskienė, dyrektor generalna Urzędu Statystycznego Litwy.

Ponieważ informacje o wyznawanej wierze, narodowości i języku ojczystym ludności nie są dostępne w rejestrach państwowych, przeprowadzono dodatkowo Badanie statystyczne narodowości, języka ojczystego i wyznawanej wiary mieszkańców. Łącznie na pytania odpowiedziało 171 tys. mieszkańców.

Według danych Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań RL, 1 stycznia 2021 r. na Litwie mieszka-

Według danych Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań Republiki Litewskiej w styczniu 2021 r. na Litwie zarejestrowano 2 810 761 stałych mieszkańców **Fot. Marian Paluszkiwicz**

ło 2 810 761 stałych mieszkańców. W porównaniu z danymi pierwszego spisu ludności i mieszkań po odzyskaniu niepodległości (2001 r.), liczba mieszkańców Litwy zmniejszyła się o jedną piątą (673,2 tys.). W dekadzie po ostatnim spisie liczba stałych mieszkańców zmniejszyła się o 232,6 tys., czyli o 7,6 proc. Na spadek liczby ludności wpłynęły ujemne saldo migracji międzynarodowej i ujemny przyrost naturalny. W ciągu dekady kraj opuściło o 118,9 tys. osób więcej niż przyjechało, urodziło się o 113,7 tys. osób mniej niż zmarło.

Liczba mieszkańców w samorządach jest nierównomierna. Na Litwie odnotowano 4 samorzady (główne miasta: Szawle, Kłajpeda, Kowno i Wilno), w których ludność przekraczała 100 tys. i mieszkało w nich 39,4 proc. ogółu ludności kraju. Liczba ludności w dekadzie między spisami wzrosła tylko w 6 samorządach: Neryngi — o 40,4 proc., rejonu kłajpedzkiego — 11, rejonu kowieńskiego — 7,4, Połagi — 6,4, Wilna — 3,9, rejonu wileńskiego — 1 proc. W pozostałych 54 samorządach liczba ludności się zmniejszyła.

W 2021 r. na Litwie były 103 miejscowości, które zostały sklasyfikowane jako miasta, z populacją 1 916,8 tys.

osób. (68,2 proc.). W ciągu dekady w miastach liczba ludności zmniejszyła się o 114,5 tys.

Większość miast na Litwie to małe miasteczka. Miasta liczące do 2 tys. mieszkańców stanowiły jedną trzecią wszystkich miast i mieszkało w nich zaledwie 35,8 tys. osób (1,9 proc. ogółu ludności miasta).

W czterech miastach — Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Szawlach — mieszkało ponad 100 tys. osób. Wilno jest jedynym z dużych miast, w którym od dekady populacja się nie zmniejszyła. Liczba ludności Wilna wzrosła o 4,1 proc. i wynosi obecnie 546,2 tys. mieszkańców. To jedna piąta ludności kraju.

Według danych z 2021 r. 894 tys. (31,8 proc.) ludności zamieszkiwało w 16 tys. wiejskich miejscowościach. W ciągu dekady między spisami powszechnymi straciliśmy 700 wiejskich obszarów mieszkalnych, liczba ludności zmniejszyła się o 118,2 tys. Na Litwie przeważają małe wsie — 45,1 proc. stanowiły wsie liczące do 9 mieszkańców (takich wsi naliczono 7 231). Mieszkało w nich tylko 3,4 proc. ogółu ludności wiejskiej.

Prawie 2 tys. wsi (12,2 proc.) liczyło ponad 100 mieszkańców.

6.>>

W 2021 na Litwie mieszkało 1 305 000 mężczyzn (46,4 proc. ogółu ludności) i 1 505 800 kobiet (53,6 proc.). W ciągu dekady pomiędzy spisami liczba mężczyzn zmniejszyła się o 7 proc. (97,6 tys.), kobiet – o 8,2 proc. (135 tys.). W 2021 r. na 1000 mężczyzn przypadało 1 154 kobiet. Dzieci poniżej 14 roku życia stanowiły 14,8 proc., ludność w wieku 15–64 lata – 65,3 proc., ludność w wieku 65 lat i więcej – 19,9 proc. ogółu ludności kraju.

Spółeczeństwo stało się bardziej zróżnicowane pod względem obywatelstwa: wzrosła liczba obywateli innych państw mieszkających na Litwie. W 2021 na Litwie mieszkali obywatele 133 krajów (2011 r. – 108), w tym obywatele Gwinei, Kenii, Nowej Zelandii, Palestyny, Panamy, Singapuru, Sudanu, Zimbabwe i in.

Mimo zmian społeczeństwo litewskie pozostaje jednorodnie. Udział obywateli innych krajów niewiele się zmienił, stanowią oni niewielką część stałej populacji (w 2011 r. – 0,7 proc., 2021 r. – 0,6 proc.). 99,4 proc. ludności z jednym obywatelstwem – to obywatele RL (2011 r. – 99,3 proc.). 2,2 tys., czyli 0,1 proc. stałych mieszkańców Litwy nie posiadało obywatelstwa.

Wyniki spisu wskazują, że Litwa jest państwem jednorodnym pod względem składu narodowościowego – Litwini stanowią ponad 80 proc. ogółu ludności kraju. Spis 2021 r. wykazał, że Litwa liczyła 2,378 mln (84,6 proc. ogółu ludności) Litwinów, 183,4 tys. (6,5 proc.) Polaków, 141,1 tys. (5 proc.) Rosjan, 28,2 tys. (1 proc.) Białorusinów, 14,2 tys. (0,5 proc.) Ukraińców, 16,2 tys. (0,6 proc.) innych narodowości.

Udział mieszkańców narodowości polskiej jest najwyższy (7,2 proc.) wśród ludności w wieku 50–59 lat, najniższy (5,3 proc.) wśród ludności najmłodszej – 0–9 lat.

Najbardziej litewskim samorządem pozostaje sztylkiński – 98,8 proc. jego mieszkańców stanowili Litwini.

Najmniejszy udział ludności narodowości litewskiej odnotowano w samorządzie rej. sołecznickiego (12,6 proc.), Wisagini (20,1 proc.) i rej. wileńskiego (38,5 proc.). Dane spisu pokazują, że udział Litwinów w tych samorządach wzrasta: 20 lat temu Litwini stanowili 10,4 proc. w rej. sołecznickim, 15 proc. w Wisagini, 22,4 proc. w rej. wileńskim. W Wilnie i Kłajpedzie mieszka odpowiednio 70,4 proc. i 80 proc. Litwinów. ■

Opr. A.P. na podst. osp.stat.gov.lt

Edukacyjne zajęcia „Świat Čiurlionisa”

19 grudnia 2022 r. uczniowie klas początkowych Gimnazjum im. ks. Józefa Obrembskiego, na czele z nauczycielką metodyk języka angielskiego Liliją Schoenbeck, udali się na wycieczkę do Wilna. Wyjazd miał charakter poznawczo-edukacyjny, a jego celem – przybliżenie postaci litewskiego malarza oraz kompozytora M. K. Čiurlionisa, poznanie najważniejszych faktów z jego życia oraz zobaczenie dzieł sztuki.

Podczas zajęć edukacyjnych, które odbyły się w Domu Čiurlionisa, uczniowie mieli okazję obejrzenia

reprodukcji obrazów twórcy, wysłuchali wspaniałych utworów kompozytora wykonywanych przez Rokasa Zubovasa – litewskiego pianistę oraz dyrektora placówki noszącej imię jego pradziadka.

Wcześniej uczniowie zwiedzili katedrę wileńską, kościół św. Teresy oraz Ostrą Bramę. Podziwiali piękną wileńską Starówkę, która była świątecznie ozdobiona. Cieszyła też oko ślicznie wystrojona choinka na placu Katedralnym, która przybrała formę tortu i zaprasza do świętowania 700-lecia naszej stolicy.

Podczas wycieczki uczniom towarzyszyły wychowawczynie: Wiesława Grydziusko, Honorata Ruskań, Anżela Żygis, Iwona Bogdanovičienė, Romualda Chmiel oraz nauczycielki języka litewskiego – Asta Sližauskienė i Janina Tomaszewska.

Wycieczka była pełna pozytywnych wrażeń i niezapomnianych przeżyć, a siarczysty mróz nie przeszkodził zanurzyć się w świąteczną atmosferę miasta. ■

Organizatorzy
Fot. Organizatorzy

Litwini kochają Polskę i nie lubią Rosji

Mieszkańcy Litwy najlepiej oceniają relacje z Polską. Na drugim miejscu znalazły się Niemcy. Dziennikarz i antropolog kultury, Virginijus Savukynas, jest przekonany, że na pozytywny obraz Polski bezpośrednio wpłynęła agresja Rosyjskiej Federacji względem Ukrainy.

Antoni Radczenko

— Jest czymś oczywistym, że wojna w Ukrainie obnażyła naszą sytuację geopolityczną. Sądzę, że wiele osób realnie oceniło nasze położenie geopolityczne. W obliczu agresji Rosji Litwa i Polska są naturalnymi sojusznikami — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Virginijus Savukynas.

UKRAINA I USA

Z badań opinii publicznej przeprowadzonych przez agencję „Baltijos tyrimai” na zlecenie LRT wynika, że mieszkańcy Litwy najbardziej pozytywnie oceniają Ukrainę — 27 proc. ankietowanych odpowiedziało, że oceniają ją państwo bardzo pozytywnie. Kolejnych 54 proc. oceniają Ukrainę raczej pozytywnie. Na drugim miejscu znalazły się Stany Zjednoczone Ameryki — 27 proc. respondentów oceniło relacje z USA jako bardzo dobre, a kolejnych 45 proc. — raczej dobre. Na trzecim miejscu znalazła się Polska. 24 proc. badanych odpowiedziało, że stosunki z tym krajem są bardzo dobre. Na dalszych miejscach znalazły się Wielka Brytania (22 proc.), Niemcy (16 proc.) oraz Francja (14 proc.).

Ważnym aspektem w przypadku Polski jest to, że oprócz 24 proc. badanych, którzy oświadczyli, że relacje są bardzo dobre, to ponad 66 proc. odpowiedziało, że stosunki są raczej dobre. Podsumowując — 90 proc. mieszkańców Litwy sądzi ocenia, że relacje z Warszawą są dobre. W lutym 2022 r., w analogicznych badaniach, pozytywnie Polskę oceniało 88 proc. badanych.

POLACY I ROSJANIE

82 proc. respondentów oświadczyło, że relacje z Niemcami są albo bardzo dobre, albo raczej dobre. Na

„Jeśli Litwa zostanie zaatakowana, to w pierwszej kolejności będzie broniona przez Polaków” — mówi Virginijus Savukynas **Fot. Marian Paluszkiwicz**

trzecim miejscu znalazła się Ukraina, w przypadku której 16 proc. powiedziało, że stosunki są bardzo dobre, a kolejnych 54 proc. oceniło je jako w zasadzie dobre.

Generalnie Ukrainę pozytywnie oceniają ludzie przed 30. rokiem życia, mieszkańcy mniejszych miast, młodzież studiująca i pracownicy sektora państwowego. Gorsza ocena Ukrainy pochodzi od mieszkańców dużych miast, osób pracujących oraz przedstawicieli rosyjskiej i polskiej mniejszości narodowej. Z sondażu wynika, że 69 proc. litewskich Rosjan pozytywnie ocenia Ukrainę, a 21 proc. negatywnie. W przypadku polskiej mniejszości na Litwie — 45 proc. oceniło Ukrainę pozytywnie, 35 proc. negatywnie, zaś 20 proc. nie miało wyrobionego zdania w temacie.

POLSKA TO SOJUSZNIK

Zdaniem Virginijusa Savukynasa odpowiedzi respondentów są zbliżone z realiami historycznymi.

— Jak pokazuje historia, Unia Lubelska została zawarta, aby dać odpór Moskwie. Być może komuś wydawało się, że tamto podejście geopolityczne się zestarzało. Jednak obecne wydarzenia pokazały, że jest aktualne. Mam nadzieję, że ludzie sądzą, iż Polska jest naszym sojusznikiem. Nie daj Boże, jeśli Litwa zostanie zaatakowana, to w pierwszej kolejności będzie broniona przez Polaków. Sądzę, że po drugiej stronie jest podobne nastawienie. Właśnie to wszystko powoduje, że sympatia mieszkańców Litwy jest po stronie Polski — ocenia nasz rozmówca.

Najniższe notowania wśród opinii publicznej mają Rosja, Białoruś oraz Chiny. Z badania wynika, że 64 proc. mieszkańców Litwy bardzo źle ocenia stosunki z Rosją, a kolejnych 26 — raczej źle. W przypadku Białorusi wyniki są na poziomie 32 proc. i 43 proc., Chin na poziomie 13 proc. oraz 44 proc. ■

Organizm po COVID-19 jest osłabiony, dlatego grypa jest niebezpieczna dla wszystkich

Honorata Adamowicz

Prof. Julius Kalibatas, szef Stowarzyszenia Lekarzy Rodzinnych w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” podkreślił, że organizmy ludzi po COVID-19 są osłabione, dlatego w tym sezonie grypa i RSV (syncytialny wirus oddechowy), który wywołuje infekcje układu oddechowego, w tym zapalenia oskrzeli i płuc są niebezpieczne zwłaszcza dla dzieci, osób starszych i chorych na choroby przewlekłe, ale także dla zdrowych młodych ludzi. Jak zaznaczył profesor, z powodu infekcji grypy i RSV w tym sezonie doszło już do 10 zgonów, a do końca stycznia ta liczba na pewno wzrośnie.

GRYPA I RSV SĄ BARDZO NIEBEZPIECZNE

— Tegoroczna grypa i wirus RSV są bardzo niebezpieczne. Obecnie możemy też zaobserwować wielki wzrost chorych na zapalenie płuc. Podczas pandemii ludzie byli przyzwyczajeni, że trzeba się chronić, zachowywali się odpowiedzialnie. Dzisiaj widzimy, że już tego nie ma. Rzadko kiedy zobaczymy kogoś w maseczce, ludzie nie unikają zgromadzeń, ale pamiętajmy, że grypa tak samo jak COVID jest infekcją zaraźliwą i też powoduje śmiertelność. Dlatego zwracam się do wszystkich, nie tylko do dzieci, seniorów czy chorych, ale też do młodzieży, sportowców — zadbajcie o swoje zdrowie! Grypa i RSV mogą spowodować zapalenie płuc, które jest niebezpieczne dla każdego i może zakończyć się śmiercią — apeluje prof. Julius Kalibatas.

Przed tygodniem, 28 grudnia, w wieku 42 lat, zmarła popularna na Litwie influencerka Agnė Jagelavičiūtė. Zmarła ona na skutek powikłań po przebytych zapaleniu płuc, które rozwinęło się bardzo nagle.

— Grypa dziś jest niebezpieczna również dlatego, że w ubiegłym roku bardzo mało ludzi przeciwko niej się zaszczepiło. Uważa się, że szczepion-

Jeżeli wysoka gorączka długo nie spada, czujemy oznaki zapalenia płuc, nie wolno zwlekać, ale udać się do lekarza **Fot. Marian Paluszkiwicz**

ka działa tylko przez sezon, ale organizm posiada immunitet od szczepionki jeszcze przez sezon następny, chociaż już nie tak mocny. Dlatego trzeba się regularnie szczepić. Jeżeli wysoka gorączka długo nie spada, czujemy oznaki zapalenia płuc, nie wolno zwlekać, ale udać się do lekarza — zaleca profesor.

CZYM JEST PNEUMONIA?

Zapalenie płuc od wielu wieków było jedną z wiodących przyczyn śmierci wśród ludzi. Zapalenie płuc (pneumonia) to ostre zapalenie tkanki płucnej, w którym płyn i komórki zapalne gromadzą się w pęcherzykach płucnych, gdy mikroorganizmy (bakterie, wirusy itp.) dostają się do płuc. W ciągu roku choruje 5–11 osób na 1 000 dorosłych w populacji.

Zapalenie płuc jest często poprzedzone zapaleniem oskrzeli. Na chorobę tę szczególnie narażone są osoby osłabione po operacjach, których organizm jest wyniszczony. Odoskrzelowe zapalenie płuc może być spowodowane długotrwałym ich przekrwieniem ze względu na osłabienie układu krążenia. Szczególnie groźne może być ono

dla chorych nieprzytomnych, jeśli do ich płuc i dróg oddechowych dostaną się ciała obce.

Ogólna śmiertelność osób z zapaleniem płuc w społeczeństwie wynosi od 5 proc. do 14 proc. 30–40 proc. ludzi umiera z powodu ciężkiego zapalenia płuc.

NAJCZĘSTSZE OBJAWY

Do najczęściej występujących objawów zapalenia płuc należą: podwyższona temperatura, dreszcze, potliwość, uczucie ogólnego rozbięcia i osłabienia organizmu, kaszel, w trakcie którego wykrztuszana jest ropna wydzielina o barwie żółtej, szarej lub zielonej, ból pojawiający się w klatce piersiowej, na ogół zlokalizowany w bocznych jej częściach, który nasila się w trakcie głębokiego wdechu i kaszlu.

Trudności w oddychaniu i duszności, odczuwanie nagłego i silnego bólu w klatce piersiowej, utrzymywanie się gorączki powyżej 39 stopni dłużej niż trzy dni, uporczywy kaszel, w trakcie którego chory odkrztusza ropną wydzielinę — w przypadku danych objawów konieczna jest pilna konsultacja lekarza. ■

Wyplacanie dodatkowych środków na pomoc socjalną mieszkańcom

Aleksander Borowik

Od 1 lutego br. rozpocznie się wyplacanie zwiększonych, podstawowych kwot świadczeń socjalnych, a także wsparć socjalnych osobom potrzebującym, rent socjalnych osobom niepełnosprawnym, sierotom lub seniorom nieposiadającym minimalnego stażu ubezpieczenia społecznego.

Jak już pisaliśmy, rząd zatwierdził wysokość podstawowych świadczeń socjalnych przedstawionych przez ministerstwo opieki społecznej i pracy na rok 2023.

„W roku 2023 wzrosną podstawowe kwoty świadczeń socjalnych.

Oznacza to, że jednocześnie wzrosną różne świadczenia dla najbardziej potrzebujących mieszkańców kraju: osób starszych, doświadczonego ubóstwa, niepełnosprawnych” – powiedziała Monika Navickienė, minister opieki społecznej i pracy.

WZROST „BAZOWYCH” KWOT (PATRZ RAMKA BAZINIAI DYDŽIAI)

W porównaniu do roku 2021, w 2023 kwoty świadczeń socjalnych wzrosną o prawie jedną czwartą (23 proc.), a emerytury socjalne o prawie jedną trzecią (30 proc.). Od 1 stycznia 2023 r. weszły w życie następujące podstawowe kwoty świadczeń socjalnych:

Podstawowa kwota świadczenia społecznego obecnie wynosi 49 euro (od początku 2022 r. – 42 euro, od początku czerwca – 46 euro).

Odpowiednio wzrosną kwoty świadczeń od niej zależnych: wszystkie świadczenia zgodnie z ustawą o świadczeniach wychowawczych, np. zasiłek (opiekuńczy), celowy dodatek do zasiłku opiekuńczego, jednorazowa odprawa wyrównawcza, zasiłek opiekuńczy na dziecko ucznia lub studenta.

Wzrosnie także zasiłek pogrzebowy, wsparcie na prowadzenie zwłok.

Tikslinės kompensacijos neįgaliesiems

Nuo 2023 m. sausio

Specialusis poreikis	Ką tai reiškia	Tikslinės kompensacijos dydis		
		2022 m. sausis	2022 m. birželis	2023 m.
Pirmojo lygio specialusis nuolatinis priežiūros (pagalbos) poreikis	Reikalinga nuolatinė 4–5 val. per parą kitų asmenų teikiama priežiūra (pagalba)	138,6 Eur	151,8 Eur	161,7 Eur
Antrojo lygio specialusis nuolatinis priežiūros (pagalbos) poreikis	Reikalinga nuolatinė ne ilgesnė nei 3 val. per parą kitų asmenų atliekama priežiūra (pagalba)	75,6 Eur	82,8 Eur	88,2 Eur
Pirmojo lygio specialusis nuolatinis slaugos poreikis	Reikalinga nuolatinė 8 val. per parą ar ilgesnės trukmės slauga	327,6 Eur	358,8 Eur	382,2 Eur
Antrojo lygio specialusis nuolatinis slaugos poreikis	Reikalinga nuolatinė 6–7 val. per parą slauga	239,4 Eur	262,2 Eur	279,3 Eur
Slaugos išlaidų tikslinė kompensacija*		315 Eur	345 Eur	367,5 Eur
Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija*	netekusiems 75–100 proc. darbingumo ir vaikams, kuriems nustatytas sunkus neįgalumo lygis	126 Eur	138 Eur	147 Eur
	netekusiems 60–70 proc. darbingumo; vaikams, kuriems nustatytas vidutinis neįgalumo lygis; asmenims, sukakusiems senatvės pensijos amžių	63 Eur	69 Eur	73,5 Eur

Tikslinės kompensacijos moka savivaldybės.

*Asmenims, kuriems tikslinė kompensacija buvo paskirta iki 2018-12-31.

„Sodra“ neįgaliesiems taip pat moka arba neteko darbingumo pensijas, arba šalpos neįgalumo pensijas.

Zwiększono zasiłek socjalny dla studentów, zasiłek na dziecko, częściowy zwrot kosztów dla studen-

tów niepełnosprawnych oraz inne świadczenia socjalne.

11.>>

Šalpos išmokos

Šalpos neįgalumo pensijos:

	2022 m. sausis	2022 m. birželis	2023 m.
Neįgaliems vaikams pagal neįgalumo lygį	150-300 Eur	173-346 Eur	184-368 Eur
Darbingumo iki 24 m. netekusiems pilnamečiams asmenims	150-337,5 Eur	173-389,25 Eur	184-414 Eur
Tėvams, globėjams, kurie bent 15 m. slaugė neįgaluosius su specialiaisiais poreikiais, ir patys neteko darbingumo	150-225 Eur	173-259,5 Eur	184-276 Eur
Mamoms, išauginusioms 5 ir daugiau vaikų, bei netekusioms darbingumo	150-225 Eur	173-259,5 Eur	184-276 Eur
60 proc. ir daugiau darbingumo po 24 m. netekusiems pilnamečiams asmenims	150 Eur	173 Eur	184 Eur

Pastaba: neįgalieji, kuriems nustatyti specialieji poreikiai, kartu su šalpos neįgalumo pensija gaus tikslines kompensacijas nuo 82,8 iki 358,8 Eur.

Šalpos senatvės pensijos:

	2022 m. sausis	2022 m. birželis	2023 m.
Minimalaus socialinio draudimo stažo neturintiems senatvės pensininkams	150 Eur	173 Eur	184 Eur
Senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems tėvams, globėjams, kurie bent 15 m. slaugė neįgaluosius su specialiaisiais poreikiais	225 Eur	259,5 Eur	276 Eur
Senatvės pensijos amžiaus sulaukusioms mamoms, išauginusioms 5 ir daugiau vaikų	225 Eur	259,5 Eur	276 Eur

Šalpos našlaičių pensijos:

	2022 m. sausis	2022 m. birželis	2023 m.
Tėvų netekusiems našlaičiams: nepilnamečiams ar pilnamečiams iki 24 m., jei pilnamečiai mokosi ar yra pripažinti nedarbingais, iš dalies darbingais	75 Eur	86,5 Eur	92 Eur

10.>>

Baziniai dydžiai, nuo kurių priklausys išmokos

Nuo 2023 m. sausio

Dydis	Kas nuo jo priklauso?	2022 m. sausis	2022 m. birželis	2023 m. sausis
Bazinė socialinė išmoka	Nuo šio dydžio priklauso išmokos vaikams ir kitos socialinės išmokos	42 Eur	46 Eur	49 Eur
Šalpos pensijų bazė	Nuo šio dydžio priklauso šalpos išmokos stažo nesukaupusiems pensininkams, darbingumą praradusiems neįgaliesiems, vaikams su negalia.	150 Eur	173 Eur	184 Eur
Tikslinių kompensacijų bazė	Nuo šio dydžio priklauso tikslinės kompensacijos specialiuoju poreikiu turintiems neįgaliesiems.	126 Eur	138 Eur	147 Eur
Valstybės remiamos pajamos	Šis dydis taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turta, suteikiančius teisę gauti socialinę paramą, taip pat apskaičiuojant socialinės paramos dydžius	129 Eur	147 Eur	157 Eur

Jednorazowa pomoc po urodzeniu dziecka wzrośnie z 506 euro do 539 euro. Zasiłek na dziecko — do 85,75 euro, a dla rodzin wielodzietnych i niezamożnych lub wychowujących dziecko niepełnosprawne pomoc wzrośnie do 136,22 euro.

ŚWIADCZENIA EMERYTALNE (PATRZ RAMKA ŚALPOS IŠMOKOS)

Wielkość podstawy świadczeń emerytalnych obecnie wynosi 184 euro (od początku 2022 r. — 150 euro, od początku czerwca — 173 euro).

Od stycznia br. podstawa zasiłku emerytalnego wzrośnie do 184 euro. O tę samą kwotę wzrosną również świadczenia emerytalne dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny.

Wypłaty świadczeń, w zależności od rodzaju świadczenia i kategorii odbiorców, wzrosną z 5,5 euro (świadczenie renty sieroczej) do 24,75 euro (świadczenie renty inwalidzkiej dla osób, które utraciły 100 proc. zdolności do pracy przed ukończeniem 24. roku życia).

Świadczenia socjalne zapewniają minimalny dochód osobom bez dochodów lub o bardzo niskich dochodach w przypadku niepełnosprawności lub starości. Dotyczy to około 60 tys. świadczeniobiorców: sierot, dzieci niepełnosprawnych, osób dorosłych niepełnosprawnych od dzieciństwa, innych osób niepeł-

nosprawnych oraz osób, które osiągnęły wiek emerytalny, które nie osiągnęły minimalnego stażu pracy uprawniającego do emerytury z tytułu ubezpieczenia społecznego.

POMOC NIEPEŁNOSPRAWNYM (PATRZ RAMKA TIKSLINĖS KOMPENSACIJOS NEĮGALIESIEMS)

Od stycznia 2023 r. wzrosła też podstawowa kwota docelowych kompensat — z 138 euro do 147 euro. W 2021 r. wynosiła 120 euro.

Po zwiększeniu wielkości docelowej podstawy kompensacyjnej, o 23,4 euro wzrośnie pomoc dla osób ze specjalną potrzebą ciągłej opieki pierwszego stopnia, a dla osób ze specjalną potrzebą opieki ciągłej drugiego stopnia — o 17,1 euro. Dla osób ze specjalną potrzebą ciągłej opieki pierwszego stopnia (asysta) docelowa rekompensata wzrośnie o 9,9 euro, a dla osób ze specjalną potrzebą ciągłą opieki drugiego stopnia (asysta) — o 5,4 euro. ■

Informację w ramach, dla udogodnienia osobom zainteresowanym, podajemy za oryginałami Ministerstwa Opieki socjalnej i Pracy RL

Długie weekendy w 2023 roku

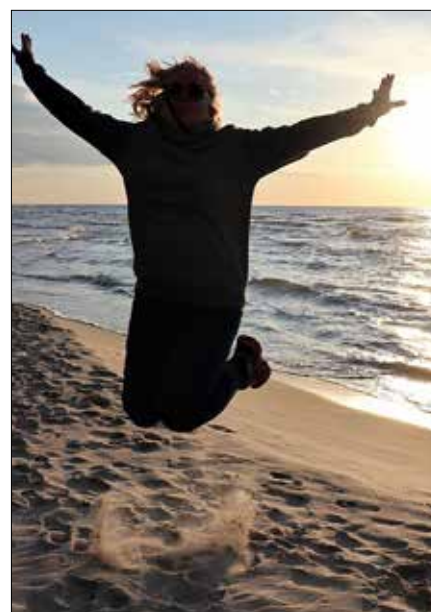
W 2023 roku będziemy mieli kilka długich weekendów. Pierwszy wydarzy się w kwietniu — w Wielkanoc, którą będziemy świętowali 9-10 kwietnia. Wielkanocny poniedziałek jest dniem wolnym.

Kolejny długi weekend będziemy mieli na przełomie kwietnia i maja. Międzynarodowy Dzień Pracy, obchodzony 1 maja, wypada w poniedziałek, a więc wolne od pracy będą dwa ostatnie dni kwietnia i pierwszy dzień maja.

Na następny długi weekend będziemy musieli poczekać aż do grudnia. Bożonarodzeniowy weekend potrwa cztery dni — od 23 do 26 grudnia (sobota, niedziela, poniedziałek, wtorek).

Jeszcze jeden długi weekend wydarzy się na przełomie grudnia i stycznia. Będziemy odpoczywali przez trzy dni — od soboty do poniedziałku włącznie (30 i 31 grudnia, 1 stycznia). Do pracy pójdziemy we wtorek, 2 stycznia.

Trzy święta w 2023 wypadają w soboty bądź niedziele — Nowy Rok (niedziela), obchodzony 11 marca Dzień Odrodzenia Niepodległości Litwy (sobota), wolne od pracy święto św. Jana obchodzone 24 czerwca (sobota).

Odsetki kredytowe pną się w górę

Antoni Radczenko

Zygfryd Raczkowski z branży nieruchomości sądzi, że mimo wszystko mieszkania pozostaną jedną z najbardziej atrakcyjnych form inwestycyjnych.

Gdy myśli się o własnym lokum, kredyt w banku bardzo często zostaje jedyną możliwością.

— Nie każdy ma odpowiednią ilość gotówki, aby bez kredytu kupić mieszkanie, dom lub działkę. Dotychczas ludzie mieli dosyć komfortową sytuację, gdyż stawka stóp procentowych Europejskiego Banku Centralnego była zerowa. Sądzę, że obecna sytuacja mocno uderzy w rynek nieruchomości — informuje „Kurier Wileński” Zygfryd Raczkowski, prezes zarządu spółki Centro Kubas działającej na rynku nieruchomości.

WALKA Z INFLACJĄ

Bank Litwy niedawno poinformował mieszkańców, że odsetki od kredytu pójdą w górę. Wpływ na to miała decyzja Europejskiego Banku Centralnego, który od lata podniósł stopy procentowe z 0 do 2,5 proc. W ten sposób Europejski Bank Centralny próbuje zapanować nad inflacją. W listopadzie inflacja w strefie euro sięgnęła 10,1 proc. Na Litwie inflacja w tym samym okresie stanowiła 21,4 proc. Gorzej było tylko na Łotwie (21,7 proc.) oraz na Węgrzech (23,1 proc.). Najmniejszą inflację odnotowano w Hiszpanii, Francji i Malcie, czyli odpowiednio 6,7, 7,1 oraz 7,2 proc. „Stopy procentowe zostały zwiększone po ponad 10 latach. W ciągu tego okresu sporo kredytobiorców, zwłaszcza w młodym wieku, zapomniało, że odsetki mogą rosnąć. Mogą i w tym roku wzrosły. Oczywiście celem było za-

Europejski Bank Centralny podniósł stopy procentowe. To automatycznie zwiększyło miesięczną ratę kredytu mieszkaniowego nawet o kilkaset euro.

„Nikt dokładnie nie jest w stanie powiedzieć, na ile odsetki pójdą górę o 3,5, czy 5 proc.” — mówi Zygfryd Raczkowski

panowanie nad inflacją” — tłumaczył dziennikarzom w ubiegłym tygodniu członek zarządu Banku Litwy Simonas Krėpšta.

SYTUACJA Z KREDYTAMI

Udzielane na Litwie, podobnie jak w całej strefie euro, kredyty mieszkaniowe są powiązane ze wskaźnikiem Euribor, czyli ze stopą referencyjną oprocentowania kredytów zaciąganych w euro, która określa stawkę procentową. Do lata br. stawka procentowa Euribor wynosiła 0. Teraz wzrosła do 2,5 proc. Generalnie odsetki od kredytu składają się z dwóch części: marży bankowej oraz oprocentowania Euriboru. Kiedy Europejski Bank Centralny podnosi stopy procentowe, to automatycznie wzrastają odsetki kredytu mieszkaniowego. Eksperti szacują, że stawka procentowa Euriboru może dalej rosnąć. W lutym

może osiągnąć rekordowe 3,55 proc. Część specjalistów sądzi, że może wzrosnąć również o ponad 4 proc. i więcej.

Z obliczeń Banku Litwy z końca października wynika, że średnia niezwrócona część kredytu wynosiła 45 tys. euro. Średnia rata miesięczna wynosiła 287 euro. Czas zwrotu kredytu wynosił 18 lat. W przypadku, jeśli kredytobiorca zaciągał kredyt o wysokości 150 tys. euro, to jego rata miesięczna przed odpowiednimi decyzjami Europejskiego Banku Centralnego wynosiła 555 euro. Jednak jeśli oprocentowanie Euriboru wyniesie 3,5 proc., to rata wzrośnie do 852 euro. W przypadku 4 proc. osoba będzie musiała zapłacić 900 euro, a 5 proc. — 1000 euro.

— Nikt dokładnie nie jest w stanie powiedzieć na ile odsetki pójdą górę: o 3,5, czy o 5 proc. Dlatego przed zaciągnięciem kredytu warto dobrze się zastanowić.

12.>>

Niedawno miałem spotkanie ze znajomym, którego syn kupił mieszkanie w prestiżowym miejscu. Początkowo rata miesięczna wynosiła w granicach 420 euro, a teraz musi płacić 500 euro. W tym przypadku mamy więc do czynienia z poważnym wzrostem. Tym niemniej sądzę, że wśród podstawowych inwestycji kupowanie nieruchomości pozostanie nadal popularną formą inwestycyjną. Człowiek, który coś zarabia, to będzie musiał inwestować. Nieruchomość, w odróżnieniu od akcji, daje mimo wszystko poczucie pewnej stabilności — sądzi Zygfryd Raczkowski.

TAŃSZE MIESZKANIA

Rozmówca podkreślił, że w następnym roku rosnące odsetki kredytowe wpłyną na cenę mieszkań. Dotychczas ceny nieruchomości raczej ciągle szły do góry. Z analizy agencji nieruchomości Ober Hause wynika, że od listopada 2021 r. do listopada 2022 r. ceny mieszkań we wszystkich pięciu największych miastach Litwy wzrosły. Największy skok odnotowano w stolicy. Tutaj ceny wzrosły o 23 proc., w Kownie o 17,5 proc., Kłajpedzie — 16,6 proc., Szawlach 16,1 proc., Poniewiezu

— 16,6 proc. Jednak w samym listopadzie ceny w Kownie i Wilnie spadły o 0,1 proc. W przypadku innych miast wzrost był na poziomie 0,1 proc.

— Sądzę, że to nastąpi już w tym roku. Rynek ustabilizuje się gdzieś w pierwszym półroczu i jeśli odsetki nadal będą szły w górę, to ceny mieszkań zaczną spadać — dzieli się swymi prognozami Raczkowski.

Podobnego zdania jest również spółka Ober-Haus: „Znacznie zmniejszyła się aktywność na rynku nieruchomości (...) Dlatego w najbliższym półroczu będziemy mogli obserwować negatywne zmiany cenowe, kiedy to same mieszkania będzie sprzedawane taniej niż wcześniej. Listopad pokazał, że okres szybkiego wzrostu cen się zakończył i w niektórych regionach kraju są odnotowywane przypadki spadku cen na mieszkania” — napisał w specjalnym oświadczeniu szef działu analiz rynkowych spółki Ober-Haus Ramondas Reginis.

Bank Litwy zakłada, że wzrost PKB w 2022 r. wyniesie 2,5 proc., ale w tym roku spadnie do 1,3 proc. Zdaniem tej instytucji bezrobocie w roku 2023 wzrośnie nieznacznie, a wynagrodzenia zwiększą się średnio o 10 proc. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

■ Bank Litwy poinformował, że odsetki od kredytu pójdą w górę

W Europie brakuje pół miliona kierowców tirów

Międzynarodowa Unia Transportu Drogowego (IRU), zrzeszająca organizacje i przedsiębiorstwa z różnych państw zajmujące się przewozami drogowymi, w tym z Litwy, zaapelowała do litewskiego ministra transportu Mariusa Skuodisa i wzywa Litwę do większej aktywności w rozwiązywaniu problemu ogromnego niedoboru kierowców ciężarówek. Zainicjowane przez IRU badanie dotyczące braku kierowców tirów ujawniło, że między styczniem a wrześniem 2022 r. niedobór zawodowych kierowców tirów z międzynarodowymi kwalifikacjami w krajach UE wzrósł się o ok. 44 proc. Obecnie w Europie brakuje prawie 0,5 mln kierowców pojazdów ciężarowych. Przewiduje się, że liczba ta może się podwoić, a nawet potroić w ciągu pięciu lat, jeśli zabraknie rozwiązań w tej kwestii. W apelu skierowanym do ministra Mariusa Skuodisa, podpisanym przez szefa przedstawicielstwa generalnego IRU w Brukseli Ralucę Mariana, zaleca się podjęcie jak największej liczby rozmów na szczeblu krajowym, które doprowadziłyby do konkretnych działań mających na celu rozwiązanie problemu braku kierowców. Jako jedną z priorytetowych opcji proponowane jest złagodzenie warunków zatrudnienia kierowców z krajów spoza UE w krajach europejskich. Zdaniem Zenona Buivydas, sekretarza generalnego Litewskiego Narodowego Związku Przewoźników Samochodowych „Linava”, apel IRU jest swego rodzaju aprobatą dla tego, co od dłuższego czasu przedstawiciele przewoźników powtarzają władzom na Litwie.

L24.lt

Fot. pixabay.com

Rok 2023 – jakich patronów proponują nam politycy?

Każdy Nowy Rok jest nie tylko zachętą do patrzenia w przyszłość i snucia planów, ale również – w przeszłość, ze względu na obchodzone rocznice. Te zwykle inspirują nie tylko miłośników historii, ale również polityków. Jakich patronów na 2023 r. zaproponowali nam przedstawiciele władz w Polsce i na Litwie?

LITEWSCY PATRONI ROKU

Litwa w tym roku świętować będzie pod znakiem Wilna. Jubileusz 700-lecia miasta to już od wielu miesięcy rozpoznawalny znak stolicy, o czym przypominają liczne wydarzenia, kampanie reklamowe a w okresie świątecznym – również choinka w kształcie tortu.

Właśnie dlatego Sejm Litwy podjął decyzję o ogłoszeniu roku 2023 Rokiem Wilna i Listów Giedymina, w związku z tym, że 25 stycznia 1323 r. pojawiły się w źródłach pisanych pierwsze wzmianki o Wilnie. Listy do Europy Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina podkreślały europejską orientację Litwy i wskazywały Wilno jako stolicę państwa.

Będzie to również rok św. Jozafata, arcybiskupa połockiego (w tym roku przypada 400. rocznica jego męczeńskiej śmierci) i rok Kraju Kłajpedzkiego, którego przyłączenie sto lat temu do niepodległej Litwy było, jak podkreślili posłowie, najważniejszym geopolitycznym zwycięstwem Litwy w XX w.

POLITYCY, PODRÓŻNICY, DZIAŁACZE SPOŁECZNIE I WROGOWIE MOSKWY

Znacznie więcej rocznic postanowili uczcić politycy w Polsce. Sejm RP zdecydował, że patronem roku 2023 r. będzie Wojciech Korfanty – polityk, myśliciel społeczny i publicysta, na stałe związany z chrześcijańską demokracją, który m.in. kierował zwycięskim

Aleksandra i Józef Piłsudski z córkami: Wandą i Jadwigą
Fot. Autor nieznany/wikipedia.org

powstaniem wielkopolskim. Sejm postanowił uczcić także 150. rocznicę urodzin Pawła Edmunda Strzeleckiego, badacza, podróżnika, odkrywcy i filantropa, który jako pierwszy Polak wybrał się samodzielnie w podróż dookoła świata, a najwyższy szczyt kontynentu australijskiego nazwał Górą Kościuszki (Mount Kosciuszko). Do bardziej znanych patronów roku należy niewątpliwie Aleksander Fredro, najwybitniejszy z polskich komediopisarzy, a także, o czym rzadziej się pamięta – uczestnik wyprawy na Moskwę w 1812 r., który za męstwo został odznaczony orderami Virtuti Militari oraz Legii Honorowej. Sejm uczcił również 220. rocznicę urodzin Maurycego Mochnackiego – konspiratora, żołnierza powstania listopadowego, odnanzonego Virtuti Militari, na nagrobku którego widnieje napis „Civis Polonus. Hostem Moscoviensem” – „Obywatel polski, wróg Moskwy”.

Rozpoczynający się rok będzie także rokiem Jadwigi Zamojskiej,

kobiety prowadzącej bardzo szeroką działalność społeczną, m.in. współtwórczyni Fundacji Zakłady Kórnickie, autorki spójnego systemu pedagogicznego, założycielki pierwszej w Polsce zawodowej szkoły gospodarstwa domowego. Kolejny patron roku 2023 to Jerzy Nowosielski, wybitny malarz, rysownik, scenograf, pedagog filozof, teoretyk sztuki i myśliciel religijny.

NAJBLIŻSZA WILNU – ALEKSANDRA PIŁSUDSKA

Niestety wśród polskich patronów roku nie ma nikogo, kto pochodził czy wychował się na Wileńszczyźnie. Wśród patronów, których wybrała na 2023 r. Sejm RP. najwięcej wspólnego z Wileńszczyzną ma niewątpliwie Aleksandra Piłsudska z domu Szczerbińska, dlatego też poświęcimy jej najwięcej miejsca. W 2023 r. mija 60 lat od jej śmierci. Choć nie było to jej rodzinne miasto, czuła się z nim bardzo związana.

14.>>

„Wilno na zawsze stanie mi się drogą, nie tylko przez swój czar, ale i dla miłości mego męża, który kochał w nim każdy kamień. (...) Na Wilno nauczyłam się patrzeć oczami męża” — pisała w swoich wspomnieniach żona Marszałka.

Sejm zachęca, by na postać patronki roku spojrzeć o wiele szerzej niż tylko poprzez pryzmat jej małżeństwa z Józefem Piłsudskim. Posłowie przypominają w ustawie, że była to działaczka niepodległościowa, członkini Polskiej Organizacji Wojskowej i Polskiej Partii Socjalistycznej, odznaczona orderami *Virtuti Militari*, Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Niepodległości. Działała w Organizacji Bojowej PPS, była też działaczką społeczną, współpracowała ze Związkiem Strzeleckim, wstąpiła do Legionów Polskich, a za działalność patriotyczną została aresztowana i internowana.

„Jej przeszłość polityczna, jej oswojenie się z niebezpieczeństwem, jej rady i wskazówki udzielane kurierkom, jej wysokie poczucie obowiązku ochotniczej służby dla Ojczyzny — dawały kurierkom, z których wiele zostało odznaczonych krzyżem »*Virtuti Militari*«, moralne oparcie i wydobycie z siebie maksimum tego napięcia, jakiego ta służba wymagała” — pisał o niej Walery Sławek.

PATRONI ROKU PROPONOWANI PRZEZ SENAT

Senat RP ustanowił rok 2023 Rokiem Włodzimierza Przerwy-Tetmajera „W uznaniu wielowymiarowej działalności Włodzimierza Przerwy-Tetmajera, obejmującej zarówno aktywność artystyczną, społeczną, jak i zaangażowanie w odzyskanie przez Polskę niepodległości” — głosi uchwała.

Najbliższy rok będzie również Rokiem Pamięci Bohaterów i Bohaterów Getta Warszawskiego w 80. rocznicę powstania w getcie warszawskim. W ten sposób senat oddaje hołd poległym oraz tym, którzy przeżyli i do końca swoich dni podnosili głos protestu przeciwko zbrodniczemu planom zagłady narodu żydowskiego.

Będziemy świętować 100. rocznicę urodzin Wisławy Szymborskiej, wybitnej poetki i laureatki Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. W senackiej uchwale o ustanowieniu roku 2023 Rokiem Wisławy Szymborskiej czytamy m.in.: „O doniosłości literackiego dorobku Wisławy Szymborskiej świadczą nie tylko nagrody, ale także fakt, że Szymborska wciąż ma wierne grono czytelników w Polsce i za granicą. Inspiruje literaturoznawców, kulturoznawców, filozofów, krytyków sztuki, a także zwykłych czytelników, którzy znajdują w jej poezji

odpowiedzi na najważniejsze pytania. Tematy, które poruszała w swojej poezji, wciąż są aktualne. Forma, jaką się posługiwała, ciągle zachwyca mistrzostwem”.

Senat postanowił uczcić także 550 rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika, by „po raz kolejny przypomnieć jego postać i zasługi, na stałe obecne w naszej społecznej świadomości. To przypomnienie ma na celu uświadomienie światowych zasług Polski i Polaków dla nauki oraz wzmocnienie współczesnych dążeń świata nauki i edukacji do podmiotowej obecności nauki w polskim życiu społecznym, gospodarczym i politycznym” — czytamy w uchwale.

Patronem roku został również jeden z najbardziej znanych polskich malarzy — Jan Matejko, gdyż, jak podkreślili senatorowie, „Jego celem było ukazanie w dziełach sztuki przyczyn upadku I Rzeczypospolitej oraz przypomnienie jej chlubnej przeszłości i dawnej potęgi. W ten sposób przekonywał Polaków żyjących pod zaborami o wartości ich kulturowego dziedzictwa i podtrzymywał dążenia do odzyskania niepodległości” — czytamy w uchwale. ■

Ilona Lewandowska

Na podst.: senat.gov.pl, sejm.gov.pl, www.lrs.lt

TVP
WILNO

■ Bitwa pod Grunwaldem, Jan Matejko Fot. cyfrowe.mnw.art.pl

Wilno szykuje się do obchodów wielkiego jubileuszu

Wilno przygotowuje się do kulminacji obchodów jubileuszu 700-lecia. Wiele imprez odbyło się pod hasłem miejskiego jubileuszu także w ubiegłym roku.

Justyna Giedrojć

„Dzisiejsze Wilno można nazwać miastem możliwości, które idzie w parze z innymi stolicami Europy i świata. To, że Wilno jest miastem prawdziwie europejskim, to także zasługa historii, którą należy upamiętnić z okazji tej ważnej rocznicy. Program obchodów jubileuszowych został tak utworzony, aby każdy mieszkaniec Litwy był dumny ze swojej stolicy oraz aby jak największą liczbę ludzi za granicą usłyszało o Wilnie, jego możliwościach i chciało odwiedzić nasze miasto” — powiedział stołeczny mer Remigijus Šimašius.

JUBILEUSZOWE IMPREZY

Obchody jubileuszu 700-cia, który przypada na dzień 25 stycznia, rozpocznie tradycyjny festiwal instalacji świetlnych. Tego samego dnia odbędzie się szereg imprez kulturalnych poświęconych tej dacie. W domu-muzeum Antanasa Venclovy (ul. Pamėnkalnio 34) w ramach cyklu

Prof. Alfredas Bumblauskas wystąpił w roli narratora w filmie o Wilnie spotkań „Atminties aleja” odbędzie się dyskusja prof. Alfredasa Bumblauskasa i prof. Tomasa Venclovy. Jej celem jest utrwalenie i poszerzenie wiadomości dotyczących znajomości historii naszego miasta. Początek

spotkania o godz. 18.00, wstęp wolny. Od 25 stycznia w Muzeum Narodowym – Pałacu Wielkich Książąt Litewskich czynna będzie wystawa przybliżająca historię „Wilna przed Wilnem”. W ekspozycji znajdą się m. in. znalezione u podnóża góry Zamkowej fragmenty drewnianej budowli, która została zbudowana już przed 750 laty. Muzeum zaprasza też na projekcję w formacie 3D, która odtworzy obraz góry Zamkowej z okresu panowania księcia Giedymina oraz na warsztaty edukacyjne dla najmłodszych mieszkańców miasta.

ARRASY ZYGMUNTA AUGUSTA

„To tylko niektóre oferty, na które zapraszamy w ramach jubileuszowych obchodów.

Już w maju zaprosimy na unikatową wystawę z Zamku Królewskiego na Wawelu. Będzie to około 40 arrasów króla Zygmunta Augusta.

17.>>

■ Jubileusz 700-cia Wilna przypada na dzień 25 stycznia

16.>>

Tak dużo arrasów nigdy nie wywożono i nie pokazywano poza Wawelem. W ekspozycji znajdują się także duże arrasy o wymiarach 5 na 10 metrów. To będzie największy nasz projekt międzynarodowy w tym roku. Jest to wielki dar i duży gest ze strony polskiej, że na nasz jubileusz przyjeżdża relikwia narodowa. Cieszymy się, że jest to relikwia narodowa Polski, ale i Litwy. Bo przecież Zygmunt August, kiedy zamawiał tę kolekcję arrasów, mieszkał w Wilnie. Więc w pewnym sensie one do Wilna wracają na jakiś czas. W czasie trwania wystawy w naszym mieście odbędzie się akurat szczyt NATO, ekspozycję więc obejrzą nasi goście z wielu krajów świata” — mówi dr Vydas Dolinskas dyrektor placówki.

UROCZYSTE PODNIESIENIE FLAG

W południe 25 stycznia na placu Ratuszowym odbędzie się też uroczyste podniesienie flag miejskich z wizerunkiem św. Krzysztofa, patrona Wilna. Litewski Narodowy Teatr Opery i Baletu zaprezentuje publiczności po raz pierwszy wykonaną w XVII w. w Wilnie operę Marca Scacchiego „Porwanie Heleny” („It ratto di Elena”), muzeum Dom Historii (ul. T. Kościuszki 3) zaprasza do obejrzenia wystawy „Jestem wilnianinem”. Litewskie Muzeum Narodowe zaprasza na wystawę „Podróż do przeszłości: Wilno sprzed 200 laty”. Na jubile-

uszowe imprezy zapraszają stołeczne muzea, galerie sztuki i inne placówki kulturalne.

KARTY HISTORII WILNA NA WIELKIM EKRANIE

Obecnie w kinach można obejrzeć też film dokumentalny „700 lat Wilna. Podróż w czasie z prof. Alfredasem Bumblauskasem”.

— Ten film stał się dla mnie prawdziwą przygodą. Zmieścić w jednej godzinie 700 lat historii Wilna to wielkie wyzwanie — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” prof. Bumblauskas, współautor scenariusza i odtwórca roli narratora.

Historyk towarzyszy widzowi przez siedem części filmu.

— Każdą część, czyli każde stulecie historii Wilna uzupełniają sceny historyczne odzwierciedlające najważniejsze wydarzenia stolicy Litwy. W filmie wystąpiły też dzieci, które w charakterystyczny sposób przybliżają widzom historię Wilna. Produkcja powinna więc zainteresować również młodego widza. Polecam ją także dorosłym, którym często wydaje się, że dobrze znają dzieje naszego miasta. Na pewno odkryją dla siebie wiele nowych, ciekawych faktów — zaznaczył historyk. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

TVP
WILNO

■ Symboliczny zegar na placu Katedralnym odliczający dni do 700-lecia miasta

Wilno: drugi rok z rzędu rośnie liczba małżeństw

W 2022 roku w Wilnie zawarto prawie 6 tys. związków małżeńskich, w czwartek, 29 grudnia, podał stołeczny samorząd. Kolejne 30 par stanie na ślubnym kobiercu w sobotę, 31 grudnia – w przededniu Nowego Roku. W Urzędzie Stanu Cywilnego m. Wilna zawarto 2 426 związków małżeńskich, 395 ceremonii ślubnych odbyło się w miejscach wybranych przez pary młode, 884 – w kościołach i 1 828 – za granicą. Z danych statystycznych wynika, że liczba nowych małżeństw w Wilnie rośnie: w 2021 zarejestrowano 5 097 związków małżeńskich, w 2020 – 4 800. W tym roku wzrosła liczba ceremonii ślubnych w miejscach wybranych przez pary młode, w kościołach i za granicą. W ubiegłym roku stołeczny samorząd zaofiarował parom młodym możliwość zawierania związku małżeńskiego w plenerze – na skwerze przy Pałacu Ślubów, w Ogrodzie Bernardyńskim i w Ogrodzie Reformatów. Jak co roku, sporo par wypowiedziało sobie sakramentalne „tak” w Ratuszu, Ogrodzie Botanicznym, w pałacu w Werkach. Na ceremonię ślubną często wybierano również tarasy, sale i dziedzińce hoteli i restauracji. Z kolei liczba urodzeń w Wilnie w porównaniu do roku ubiegłego nieco spadła. Według danych z 27 grudnia, w mijającym roku w Wilnie na świat przyszło 5 947 dzieci, za granicą obywatelom Litwy urodziło się ich 3 958. Ogółem w stołecznym urzędzie stanu cywilnego zarejestrowano narodziny 9 905 dzieci. Oczekuje się, że przed nadejściem Nowego Roku będzie ich 10 000. Dla porównania, w 2021 roku w Wilnie zarejestrowano 10 330 narodzin, w 2020 – 9 868.

Wilnoteka.lt

Fot. pixabay.com

Ks. bp. Aleksander Kaszkiewicz: Staramy się patrzeć w przyszłość z ufnością, nadzieją i optymizmem

Rozmowa o diecezji grodzieńskiej na Białorusi z ks. bp. Aleksandrem Kaszkiewiczem, ordynariuszem diecezji grodzieńskiej.

Leszek Wątróbki: Ksiądz biskup pochodzi z Wileńszczyzny...

Ks. bp. Aleksander Kaszkiewicz:

Urodziłem się w parafii Ejszyski niedaleko Wilna. Pochodzę z wierzącej, tradycyjnej rodziny, dlatego wzrastalem w atmosferze przepojonej wiarą, modlitwą, tradycyjnymi wartościami chrześcijańskimi. Z czasem doszedłem do wewnętrznego przekonania, że mam powołanie do kapłaństwa. Po uzyskaniu matury i odbyciu zasadniczej służby wojskowej wstąpiłem do Seminarium Duchownego w Kownie. Po ukończeniu seminarium i przyjęciu święceń kapłańskich duszpasterzowałem najpierw przez 5 lat w Poniewieżu jako wikariusz w tamtejszej katedrze. Potem wróciłem do rodzi- mej archidiecezji wileńskiej, gdzie w kościele poddominikańskim pw. św. Ducha w Wilnie byłem proboszczem przez kolejne 10 lat.

Przysłowiową pierwszą jaskółką, zwiastującą pozytywne zmiany w sytuacji Kościoła na Białorusi, była wizyta w Grodnie i Lidzie Prymasa Polski, ks. kard. Józefa Glempa w 1988 r. Przyjechałem wówczas z Wilna, aby zobaczyć, co się tu będzie działo. Było to wydarzenie bezprecedensowe. Trudno było ukryć wzruszenie, widząc, jak tłumy wiernych, może 50- a może i 60-tysięczne, z wielkim entuzjazmem, radością a zarazem z odwagą witały dostojnego gościa. Dla wszystkich stało się jasne, że katolicy w Grodnie to nie jest mała grupka staruszków na wymarcu, jak twierdziła propaganda ateistyczna, ale tłumy ludzi, także w średnim wieku, młodzieży i dzieci. Wówczas stało się jasne, że Kościół na Grodzieńszczyźnie jest silny i liczny, że ma wspaniałych, odważnych wiernych, i w sercu nieśmiało zaczynała kiełkować nadzieja, że być może coś w życiu Kościoła się zmieni na lepsze. Kolejnym znakiem czasu była nominacja ks. Tadeusza Kondrusiewicza jako pierwszego biskupa – administratora apostolskiego dla katolików na Białorusi.

Ks. bp. Aleksander Kaszkiewicz, ordynariusz grodzieński
Fot. Leszek Wątróbki

W 2021 r. diecezja grodzieńska obchodzi jubileusz – swoje 30 lecie...

Minione lata to okres przejścia ze stanu zniszczenia duchowego i materialnego w stan normalnej, stabilnej działalności duszpasterskiej. Do niewątpliwych osiągnięć duszpasterskich tego okresu należy zaliczyć realizację wielu inicjatyw kościelnych zmierzających do rozwoju aktywności życia religijnego wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Świadectwem żywotności Kościoła Grodzieńskiego jest też realizacja programów duszpasterskich, stała forma katechizacji, liczne spotkania, kursy formacyjne, rekolekcje, pielgrzymki czy zjazdy religijne. Mija czas, mamy przed sobą nowe wyzwania, pragniemy realizować coraz bardziej ambitne plany i inicjatywy. Miejmy nadzieję, że z Bożą pomocą Kościół Grodzieński będzie się dalej rozwijał i pełnił wiernie swoją misję prowadzenia ludzi ku Bogu.

Kościół na Białorusi odradza się. W roku 1991 Ojciec Święty Jan Paweł II dokonał reorganizacji struktur

kościelnych na Białorusi, a Księdzu Biskupowi powierzył troskę pasterską nad diecezją grodzieńską dla wiernych obrządku łacińskiego...

Na mocy decyzji Ojca Świętego powstały wówczas kościelne jednostki administracyjne w granicach państwowych Białorusi: archidiecezja mińsko-mohylewska oraz diecezje grodzieńska i pińska. Nieco później, w 1999 r. z części archidiecezji mińsko-mohylewskiej została erygowana diecezja witebska.

Powołanie nowych struktur kościelnych na Białorusi, w tym naszej diecezji, było odpowiedzią na nowe wyzwania i możliwości związane z procesem przemian społecznych i politycznych zapoczątkowanych w okresie „pierestrojki”. Ojciec Święty Jan Paweł II trafnie odczytał znaki czasu zwiastujące nadchodzącą „wiosnę Kościoła”. Nadał przez to potężny impuls dziełu odrodzenia życia religijnego na całej Białorusi, w tym i na Grodzieńszczyźnie po długim okresie prześladowania i ucisku.

Za czasów sowieckich kościół tu- tejszy był niszczonej. Z całą pewnością, zamierzeniem władz ateistycznych było wykorzenienie wiary z serc ludzkich. Myślano, że katolicy, pozbawieni świątyń i opieki duszpasterskiej, wcześniej czy później porzucą wiarę ojców na rzecz światopoglądu materialistycznego. Na szczęście, tak się nie stało. Mimo trudnych warunków, nieraz prawie w konspiracji, lud wiernie trwał przy Chrystusie.

Województwo grodzieńskie położone jest blisko Litwy i Polski. Za czasów sowieckich do Polski przyjechać było trudno, gdyż wiązało się to z koniecznością posiadania zaproszenia i załatwienia wielu innych formalności. W czasach ZSRR tylko pojedynczym osobom się to udawało. Nie było natomiast granicy z Litwą, więc wierni z Grodzieńszczyzny korzystali z posługi kapłanów pracujących na Litwie.

18.>>

Po prostu dojeżdżali do nas ukradkiem. Łatwiej im było w pojedynkęjechać, pociągiem czy autobusem, aby nie być przez nikogo zauważonym. I tak, opowiadam to dziś jako humor, wielu mieszkańców Grodna, które jest dużym miastem wojewódzkim, zostało ochrzczonych w małym litewskim miasteczku Druskienniki, położonym od nas ok. 40 km. Wierni jeździli też do Wilna — do Matki Bożej w Ostrej Bramie. Pamiętam, kiedy tam duszpasterzowałem, to przyjeżdżali do nas licznie ludzie z Grodzieńszczyzny i zawierali związek małżeński. W tamtych czasach Ostra Brama była nazywana żartobliwie przez księży „fabryką ślubów”, zdarzały się bowiem takie dni, że nawet co 7 minut zawierano ekspresowo związek małżeński. W ten sposób katolikom z Grodzieńszczyzny, zwłaszcza tym, którzy zajmowali jakieś bardziej eksponowane stanowiska, udawało się żyć w zgodzie z własnym sumieniem i przekonaniem, korzystając z Sakramentów świętych, a przy tym unikać szykan czy innych przykrych konsekwencji ze strony reżimu.

Obszar diecezji grodzieńskiej pokrywa się ściśle z granicami państwowej administracji...

Z racji praktycznych obszar naszej diecezji został określony granicami obwodu grodzieńskiego. Zresztą, mało kto wie o tym, że papieska bulla *Qui Operam* o powołaniu do istnienia naszej diecezji była uwieńczeniem starań rozpoczętych jeszcze przed wybuchem II wojny światowej. Już w okresie międzywojennym powstał pomysł utworzenia diecezji grodzieńskiej z części terytorium archidiecezji wileńskiej, w kręgach kościelnych i państwowych rozpoczęto konkretne działania zmierzające w tym kierunku, lecz wybuch wojny i sytuacja powojenna, oczywiście, uniemożliwiły realizację tego planu. Przed rokiem 1990 terytorium Białorusi należało do archidiecezji wileńskiej, a władzę kościelną na nim sprawowali — najpierw w imieniu arcybiskupa wileńskiego, a następnie w imieniu administratorów apostolskich archidiecezji wileńskiej w Białymstoku — wikariusze generalni. Wraz z powstaniem naszej diecezji zostały

utworzone także wszystkie niezbędne do jej funkcjonowania instytucje kościelne — takie jak: kuria biskupia, sąd kościelny, Caritas czy wydawnictwo diecezjalne.

Jak wielka jest diecezja grodzieńska?

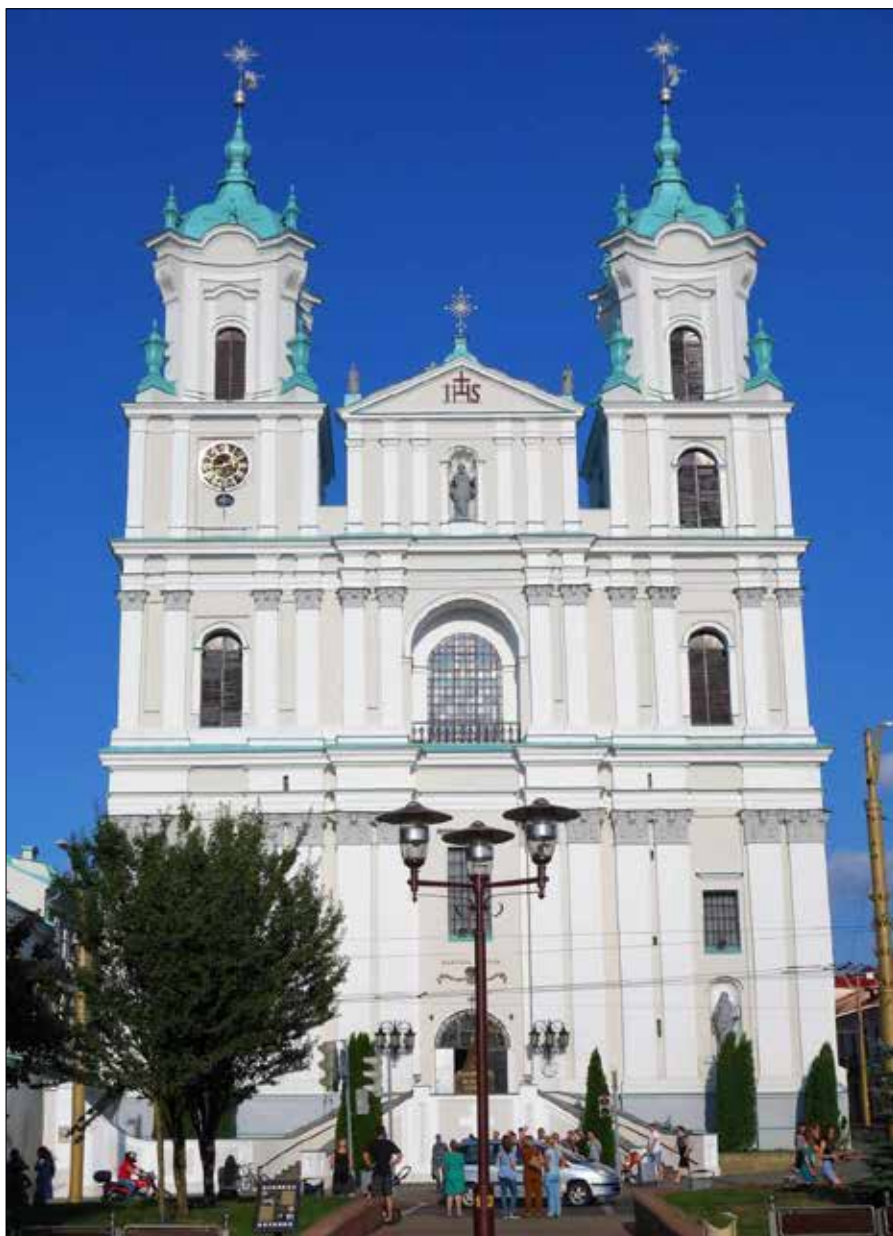
W roku 1991, kiedy nasza diecezja została powołana do życia, w jej skład zostało włączonych 119 parafii, należących do przedwojennej archidiecezji wileńskiej oraz 4 parafie z diecezji pińskiej i 7 parafii z diecezji łomżyńskiej. Nasza diecezja obejmuje obszar całego obwodu grodzieńskiego i liczy ok. 25 tys. km kwadratowych. W naszych granicach mieszka ponad 1 600 000 ludzi, z czego ok. 40–50 proc. to katolicy. Po reorganizacji

sieci dekanalnej, dokonanej w latach 1993 i 1997, nasza diecezja liczy obecnie 16 dekanatów.

A jak wygląda obecnie apostolat świeckich?

Działają u nas różne wspólnoty apostołskie i modlitewne, które organizują systematycznie spotkania i zjazdy formacyjne. Bardzo prężnie działają kółka Żywego Różańca, Apostolstwo Pomocy Duszom Czyścicowym, duszpasterstwo młodzieży studiującej i pracującej „Open”, duszpasterstwo kolejarzy, pracowników służby zdrowia, nauczycieli i wykładowców, Ruch Rodzin Nazaretanckich, Trzeci Zakon Franciszkański, rozwija się wolontariat.

20.>>

■ Grodzieńska katedra pw. św. Franciszka Ksawerego Fot. Leszek Wątróbski

19.>>

Odbywają się tradycyjne piesze pielgrzymki do diecezjalnego sanktuarium Matki Bożej Królowej Naszych Rodzin w Trokielach, do sanktuariów Jezusa Frasobliwego w Rosi, Matki Bożej Cierpliwie Nas Słuchającej na Wzgórzu Nadziei w Kopciówce, Matki Bożej Pocieszenia w Borunach, Matki Bożej Szkaplerznej w Gudohaju czy wreszcie na miejsce stracenia błogosławionych Sióstr Nazaretanek Męczenniczek w Nowogródku. Rozwój ruchu pielgrzymkowego w diecezji jest fenomenem, który szczególnie mnie cieszy — jest to wspaniała okazja do formacji chrześcijańskiej wiernych, zwłaszcza młodego pokolenia.

Czego można Księdzu Biskupowi, kapłanom i wiernym diecezji życzyć na najbliższe lata?

W ostatnich latach znacząco się zmieniło oblicze naszego Kościoła lokalnego. Najstarsze pokolenie, które można by nazwać prawdziwym filarem wiary, odeszło już do Pana. Ze średnim pokoleniem, wychowanym w czasach wojującego ateizmu, nie jest najlepiej. Często są to ludzie

niepraktykujący, nieodczuwający potrzeby udziału w Eucharystii i innych nabożeństwach, niektórzy dopiero poszukują Pana Boga w swoim życiu. Kościół stara się dotrzeć z przesłaniem Ewangelii do tego średniego pokolenia, ale nie jest to łatwe zadanie, wymaga od duszpasterzy szczególnego zaangażowania, niemałej wrażliwości i empatii, a przede wszystkim wiarygodnego osobistego świadectwa. Na szczęście, dzisiejsza młodzież, która nie miała za sobą doświadczeń minionej epoki i której dane było dorastać już w czasach normalnego działania Kościoła, nie jest obciążona tym smutnym bagażem przeszłości i chętnie się garnie do Kościoła. Ale i ona jest narażona na różne zagrożenia dla wiary i tradycji, typowe dla współczesnego świata. Dlatego wciąż jest potrzebna solidna, ofiarna, zaangażowana praca od podstaw: systematyczna katechizacja, różne formy apostołatu, wszystko to, co się składa na pojęcie „nowej ewangelizacji”. Do wyzwań współczesności, z którymi zmagają się Kościół na Grodzieńszczyźnie, można zaliczyć także spadek powołań do kapła-

stwa, kryzys życia małżeńskiego i rodzinnego, plaga różnego rodzaju uzależnień... Chociaż zadania, które stoją dziś przed Kościołem na Grodzieńszczyźnie, są poważne i trudne, staramy się patrzeć w przyszłość z ufnością, nadzieją i optymizmem. Gdy zostałem mianowany biskupem, jako motto do herbu biskupiego, określające moją posługę pasterską, wybrałem słowa: Jezu, ufam Tobie! Są one wyrazem wdzięczności Miłosiernemu Panu za wszelkie dobro, jakie stało się naszym udziałem, za dar odrodzenia Kościoła na naszych ziemiach i wiary w sercach ludzkich, za wielkie przemiany, jakich jesteśmy świadkami. Te słowa wyrażają także ufność, że Chrystus nigdy nie opuści swoich wyznawców, że mimo szalejących dookoła wichrów, sztormów i nawałnic poprowadzi łódź swego Kościoła bezpiecznie do portu zbawienia. Niech te słowa: Jezu, ufam Tobie! — jak najczęściej wznoszą się z naszych serc, niech będą zadatkami Bożego błogosławieństwa i niech nas utwierdzają w bezgranicznym zaufaniu Bożej Opatrzności. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

■ Obchody 30-lecia diecezji grodzieńskiej. Nabożeństwo w katedrze pw. św. Franciszka Ksawerego Fot. Leszek Wątróbski

Rośnie problem pracodawców: coraz trudniej o pracownika

Honorata Adamowicz

Coroczne ankietywanie pracodawców przeprowadzane przez Służbę Zatrudnienia pokazuje, że w ubiegłym roku czterech na pięciu pracodawców borykało się z niedoborem pracowników. Problem dotyczy 43,7 proc. przedsiębiorstw w kraju.

— Podczas badania pracodawcy wskazali zwiększone koszty energii, koszt surowców oraz niedobór pracowników jako największe wyzwania w rozwoju działalności w 2022 r. Pierwsze dwa wyzwania wskazała ponad połowa badanych pracodawców (61,8 proc. i 57,1 proc.). Niedobór pracowników został wskazany przez 35,7 proc. pracodawców jako jedno z głównych wyzwań związanych z rozwojem działalności. Zakłócenia w łańcuchach dostaw i spadek sprzedaży na rynku krajowym odnotowała niespełna jedna czwarta (odpowiednio 23,8 proc. i 22,4 proc.) — poinformowano „Kurier Wileński” w Służbie Zatrudnienia.

W porównaniu z ankietyowaniem pracodawców w 2021 r., w 2022 r. problem niedoborów kadrowych zastrzył się w sektorach informacji i komunikacji, zdrowia i pracy socjalnej oraz administracji publicznej. Więcej firm i instytucji doświadczyło tu trudności z niedoborami kadrowymi niż w ubiegłym roku.

Niedobór pracowników był najbardziej dotkliwy w sektorach budownictwa, dostaw energii elektrycznej, gazu, edukacji, zdrowia i pracy socjalnej, transportu i magazynowania, zakwaterowania i usług gastronomicznych, administracji publicznej.

Najpopularniejszymi sposobami rozwiązania problemu niedoboru pracowników są zwiększenie płac, poprawa warunków pracy, redystrybucja funkcji pracy do obecnych pracowników, zwiększenie wydatków na przyciąganie pracowników, szkolenie lub przekwalifikowanie pracowników. — Niewielka liczba pracodawców wskazała, że z powodu braków kadrowych musiały zrezygnować z

Niedobór pracowników był najbardziej dotkliwy w sektorach budownictwa
Fot. Marian Paluszkiewicz

części zleceń lub planów rozwoju lub przenieść część działalności za granicę. Jeśli chodzi o problemy z siłą roboczą, pracodawcy zwykle identyfikują brak motywacji osób poszukujących pracy, wysokie oczekiwania płacowe i niewystarczające kwalifikacje — poinformowano w Służbie Zatrudnienia.

Pracodawcy jako główne przyczyny niedoboru pracowników wymieniali niewystarczającą motywację (58,1 proc.) i kwalifikacje (48,9 proc.) oraz wysokie oczekiwania płacowe (56,4 proc.).

Problem wynagrodzeń spełniających oczekiwania osób poszukujących pracy dotknął w ubiegłym roku o jedną dziesiątą więcej firm niż rok wcześniej. Wiele z nich, zwłaszcza tych, które niedawno rozpoczęły działalność, zauważyło, że oczekiwania płacowe rosną szybciej niż zdolność firmy do ich spełnienia.

Brak motywacji do pracy bardziej podkreślały przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością rolniczą, noclegowo-gastronomiczną, administracyjną i usługową, czyli sektorami, w których przeciętne wynagrodzenie jest poniżej średniej krajowej.

Przedsiębiorstwa (w których wynagrodzenia najczęściej są wyższe od średniej) informacji i komunikacji, finansów i ubezpieczeń, dostaw energii elektrycznej, gazu jako przyczynę niedoboru pracowników wskazywały na zbyt niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy. Taki powód podało 58,1 proc. badanych pracodawców.

Emigrację jako przyczynę braku pracowników wskazało 19,7 proc. ankietowanych. Większość z nich to firmy budowlane i transportowe.

— Należy jednak zauważyć, że brak motywacji jest zwykle podawany jako przyczyna braku pracowników w gorzej opłacanych sektorach gospodarki, w których przeważa minimalna płaca miesięczna. Tymczasem z niewystarczającą liczbą przeszkolonych specjalistów najczęściej borykają się pracodawcy zajmujący się informacją i komunikacją, edukacją, opieką zdrowotną i pracą społeczną oraz dostawą energii elektrycznej i gazu. Tak więc największymi wyzwaniami w zarządzaniu personelem na nadchodzące lata pozostają konkurencyjne płace i brak wykwalifikowanej siły roboczej — poinformowano nas w Służbie Zatrudnienia. ■

O współczesnych filomatach, „propagandowym” baroku i filologii z Tomaszem Rikliusem

Z Tomaszem Rikliusem, doktorantem na wydziale filologicznym i pracownikiem Uniwersytetu Wileńskiego, spotkaliśmy się na Katedrze Filologii Klasycznej UW u schyłku Roku Romantyzmu. Opowiedział o stosunku nowych filomatów do starych i wyjaśnił „propagandowy” charakter baroku Polski i Litwy. Podzielił się też nieoczywistą radą dla maturzystów.

Sylwester Buiko: W roku 2013 byłeś jednym z „odnowicieli” Stowarzyszenia Filomatów. Czemu nie założyliście nowej własnej organizacji, ale zdecydowaliście kontynuować tradycję poczętą przez Mickiewicza?

Tomasz Riklius: Nieformalna działalność organizacji zaczęła się jeszcze przed moim przyjściem i formalizacją stowarzyszenia. Tak naprawdę organizację założyły studentki Dovilė Čitavičiūtė, Eleonora Buožytė i Agnė Ambrazaitė jeszcze przed formalizacją. Kiedy do nich dołączyłem, podpisaliśmy umowę z Wydziałem Filologicznym, pokazując, że jesteśmy stowarzyszeniem naukowym naszego wydziału.

Filomaci mnie przyciągnęli, bo jest to stara tradycja historyczna związana z naszym wydziałem i uniwersytetem, która z pewnych przyczyn historycznych została przerwana, co zachęcało mnie do jej odnowienia. Przyświecała nam idea, by ożywić coś, co już ma własną tradycję i względnie to kontynuować, a nie tworzyć coś nowego. Mówię względnie, ponieważ z filomatami wiąże nas romantyzm, Mickiewicz, i wielodziedziność — chcieliśmy, jak to było i w czasach Mickiewicza, do filomatów przyciągnąć i inne wydziały, poza filologicznym.

Nie wiem, na ile przesiąknięci jesteśmy danymi ideami, ale mamy to samo motto: „Ojczyzna, nauka, cnota” (lit. „Tevynė, mokslas, dora”). Na początku nasza działalność opierała się na formacie wykładów publicznych, podczas których doktorant czy magistrant z grupą słuchaczy dzielił się swoimi badaniami, doświadczeniami. Z czasem pojawiła się chęć stworzenia bardziej stałej wspólnoty, dlatego poszliśmy w kierunku tworzenia kółek naukowych, czyli

Tomasz Riklius
Fot. Orianta Gerikaitė

tego, z czym mieliśmy do czynienia w działalności filomatów.

Dzisiejsi filomaci już nie przysyłają podręczników z Niemiec i nie tłumaczą ich na język polski, jak to było w czasach Mickiewicza. Co zatem robicie teraz?

Kwarantanna naruszyła funkcjonowanie kół naukowych, ponieważ trudno jest organizować spotkania zdalne. Powoli wracamy do życia. Ale było mnóstwo różnych zajęć — zainicjowałem najdłuższą działającą Grupę Włoskiego Kina Neorealistycznego i Grupę Dantego, ale po przeczytaniu dwóch części Boskiej Komedii (piekła i czyśćca — przyp. aut.) musiałem wyjechać do Włoch i „raj” pozostał nieodkryty, więc będzie dobra okazja, by do niego wrócić.

Mieliśmy też kółka językoznawstwa, Szekspira, filozofii. Niektóre grupy przechodziły z semestru na semestr, inne trwały krócej, na przykład grupy tematyczne (choćby grupa Szekspira, dramaturgii) trwały przez jeden semestr. Zasada działania wszystkich grup jest podobna —

lider wymyśla strukturę i zaprasza do udziału osoby zainteresowane tematem. Przyjść mogą studenci ze wszystkich wydziałów, ale nie tylko studenci, bo mieliśmy i alumnów, nauczycieli.

Wspomniałeś o Kółku Szekspira — czytaliście go w języku oryginalnym?

Mieliśmy świetną prowadzącą — Gretę Kaikarytę, która ukończyła Instytut Szekspira w Wielkiej Brytanii i z jej inicjatywy czytano Szekspira w języku oryginalnym i patrzono na niego zarówno poprzez lekturę, jak i poprzez to, jak on jest interpretowany w sztuce. W literaturze, teatrze, książkach. W Grupie Dantego czytaliśmy również tłumaczenia, ponieważ zajęcia były przeznaczone dla szerszego audytorium.

Twoim głównym zainteresowaniem naukowym jest barok, o którym teraz piszesz dysertację. Czemu jest wyjątkowy i co w nim znaleźć może nie-naukowiec?

Mieszkamy w jednym z najbardziej barokowych miast — w Wilnie. Moim innym ulubionym miastem jest Rzym, który jest miastem antycznym, ale bardziej jeszcze barokowym. I dlatego właśnie barok mnie fascynuje — jest związany z antykiem, ale jednocześnie bawi się nim, patrzy na niego w nowy sposób. Renesans robił to wyraźniej, ale w moim odczuciu robił to sztucznie, natomiast barok robi to w sposób niebezpośredni, szuka dialogu ze starożytnością we wszystkich wyrazach artystycznych.

Na moje zainteresowania miały także wielki wpływ studia klasyczne, bo mieliśmy cały rok studiów literatury średniowiecza, renesansu i baroku zarówno Wielkiego Księstwa Litewskiego, jak i całej Europy. Byłem zafascynowany ludźmi, którzy tego uczyli.

22.>>

Wspomniałeś, iż Wilno jest miastem baroku i dlatego ci się podoba. Dlaczego akurat Wilno ten barok tak przyjęło?

W Wilnie renesansu prawie nie mamy, a barok, dzięki wysiłkom szlachty, pojawił się niemal w tym samym czasie co we Włoszech. Barok, jako zjawisko, zaczął się w Rzymie, ale jednocześnie rozwinął się i na Litwie. Mógł tak szybko się rozwijać, bo w tamtych czasach silne były u nas wpływy kultury włoskiej, byliśmy także zamieszkującymi najbardziej na północ katolikami, niezreformowanymi. Istotny wpływ miało też przybycie do naszego kraju jezuitów.

Na Litwie i w Polsce przejawy baroku są (bardzo w cudzysłowie) „propagandowe”. Nie w złym sensie tego słowa, ale mają konkretny wyraz. W obu krajach architektura baroku reprezentuje katolicyzm. Budowaliśmy kościoły barokowe, żeby pokazać, że jesteśmy katolikami, bo barok zwykle jest reprezentacją autorytetu, siły, masowności. W Wilnie mamy mnóstwo tego przykładów.

Później pojawił się tak zwany „barok wileński”, z Glaubitzem na czele, ale jest on bardzo późny, w tym czasie wszędzie indziej barok już prawie się skończył. Z tego czasu mamy w Wilnie dużo kościołów, pałaców barokowych.

Twój ulubiony barokowy zabytek w Wilnie?

Podoba mi się klimat barokowy Wilna. Lecz nie jest on tylko barokowy, bo czuje się w nim późniejszy klasycyzm i eklektyzm, z barokowymi formami. Interesujący jest kościół Piotra i Pawła, ale to już późny barok i jest mi trochę obcy, bardzo biały i bez kolorystycznego przepychu. Jedną z rzeczy, która zapadła mi w pamięć, jest ołtarz kościoła św. Jana — cały kościół jest glaubitzkim barokiem, ale sam ołtarz jest niejednorodny, niejednokierunkowy. Jakby był to osobny organizm wewnątrz kościoła.

Lubię pięknie cofnięty od ulicy kościół św. Kazimierza, też Ostrą Bramę, która jest nieco późniejsza. Cenię cały kompleks bazylianów. Brama Bazylikańska jest cudna, nie bez powodu jest na znaku filomatów. I to właśnie Brama Bazylikańska jest moim ulubionym zabytkiem.

Dużo podróżujesz — byłeś m.in. w Warszawie, w Krakowie, dużo czytasz. Barok bardziej wpływał na Litwę, czy na Polskę?

W moim odczuciu wpływ był podobny. Problem Warszawy jest trochę inny, to II wojna światowa. Choć jest tam stare miasto, w którym zabytków barokowych niewiele się zachowało, bo sporo z nich zostało przebudowanych w stylu klasycznym już za czasów Poniatowskiego.

Jak już wspomniałem, barok, pod pewnym względem, stał się stylem architektonicznym narodowym, ale największe wpływy wciąż miał zachód, z którego przychodziły trendy. Stąd otrzymujemy połączone formy.

Podsumowując — i na Polskę, i na Litwę barok wpływał podobnie. To zależało od tego, ile szlachta chciała zainwestować i jak bardzo pragnęła się wyróżnić. W Polsce szlachty było więcej, ale nie miała takiej chęci odznaczenia się. Nawet dzisiejszy Pałac Prezydencki w Warszawie wybudowali Radziwiłłowie. Oczywiście ci sami Radziwiłłowie mieli więcej pałaców, 7 w Wilnie, ale nie wszystkie się zachowały.

Jakie masz dalsze plany — szczególnie w kontekście popularyzacji nauk humanistycznych?

Planów mam wiele, kilka zdradzę. Na pewno będzie miał miejsce quiz wiedzy o antyku, przy którym współ-

pracujemy z LRT. Z okazji 700-lecia Wilna odbędą się warsztaty pisania ody do Wilna — będzie napisana heksametrem. W roku 2024 organizujemy festiwal teatru łacińskiego „Talia”. Z całej Europy przyjadą entuzjaści łaciny i będą miały miejsce różne sztuki teatralne w języku łacińskim.

Jesteś po filologii klasycznej, chociaż większość ludzi myśli, że studia humanistyczne to marnowanie czasu. Co powiedziałbyś abiturientowi, który właśnie ukończył szkołę i nie wie, co robić w życiu?

Będę tu nieco heretykiem: jeśli nie wiesz, co robić, to w takim razie nie rób nic. Podróżuj po świecie, pracuj. Część mojej pracy — prowadzenie wykładów — jest bezpośrednio związana ze studiami, ale druga część obowiązków nie jest w żaden sposób związana z filologią. Do nich należą prace projektowe, scenopisarstwo, praca z łamaniem książek.

Moja rada: najpierw zrozumieć, co się chce robić, bo zawsze można próbować. Pomyśleć, czy ma się ochotę robić to przez całe życie. W moim przypadku studia klasyczne pozwalają mi spojrzeć na wszystko z perspektywy szerszej, niebezpośredniej — wszystko można analizować z różnych perspektyw. Dlatego podoba mi się między innymi barok, który jest mieszaniną różnych kultur i poglądów. ■

Rozmawiał Sylwester Buiko

„Brama Bazylikańska jest cudna, nie bez powodu jest na znaku filomatów. I to właśnie ona jest moim ulubionym zabytkiem” — mówi Tomas Riklius
Fot. Marian Paluszkiewicz

Dzień dobry! Witam serdecznie w Nowym 2023 Roku!

To był tylko jeden dzień, a właściwie noc, która wydaje się, że zmieniła bardzo wiele w naszym życiu. Jeden dzień w zasadzie to niedużo, ale czasami staje się on bardzo ważny i znaczący, szczególny. Kiedy wchodzimy w Nowy Rok, wiele rzeczy i spraw zaczynamy jakby od nowa, z nową werwą, z nowymi postanowieniami. Warto przy takiej okazji podsumować to, czego dokonaliśmy w ubiegłym już roku i zastanowić się, czy trzeba lub warto coś zmienić. Początek Nowego Roku jest najlepszym na to czasem. Teraz warto i trzeba zacząć to, na co nie było czasu wcześniej, poprawić to, co już dawno wymaga naprawy, pójść tam, gdzie od dawna na nas czekają...

BĄDŹMY WSZYSCY SZCZĘŚLIWI W NOWYM ROKU!!!

Trzej Królowie to w tradycji chrześcijańskiej trzej Mędrcy ze Wschodu, których nazywano również magami, kapłanami eligii, astrologami. Wspomniani są oni już w Starym Testamencie. Według Ewangelii Świętego Mateusza było to trzech mędrców przybyłych do Jerozolimy w poszukiwaniu króla, o którym powiedziała im przepowiednia. Udali się oni do Betlejem, aby oddać pokłon narodzonemu Jezusowi.

Święto Trzech Króli

Trzej Królowie to w tradycji chrześcijańskiej trzej Mędrcy ze Wschodu, których nazywano również magami, kapłanami eligii, astrologami. Wspomniani są oni już w Starym Testamencie. Według Ewangelii Świętego Mateusza było to trzech mędrców przybyłych do Jerozolimy w poszukiwaniu króla, o którym powiedziała im przepowiednia. Udali się oni do Betlejem, aby oddać pokłon narodzonemu Jezusowi.

Wyruszyli oni z miejscowości Kashan, znajdującej się na terenie obecnego Iranu. Ich imiona to Kacper, Melchior i Baltazar.

Pamiętką tej historii jest liturgiczna uroczystość Objawienia Pańskiego, w Polsce i na Litwie nazywana też świętem Trzech Króli. Obchodzona jest 6 stycznia, w pierwszych wiekach chrześcijaństwa wyznaczała początek roku liturgicznego. W niektórych regionach czas pomiędzy Bożym Narodzeniem a świętem Trzech Króli był uważany za tak bardzo święty, że powstrzymywano się w tym czasie od ciężkich prac.

Ewangeliczna historia Trzech Króli opowiada o trzech cudzoziemcach, którzy, wiedzeni gwiazdą, wyruszyli w drogę do Betlejem, które wyznaczyli jako miejsce narodzin, aby złożyć pokłon narodzonemu Bogu.

Mędrcy, odnalazwszy stajenkę betlejemską, ofiarowali Dzieciątku swoje dary, które należały wówczas do najcenniejszych: mirrę, złoto i kadzidło (kadzidło i mirra była wówczas w cenie złota, tę aromatyczną żywicę z rzadkich drzew palili w swoich pałacach jedynie najmożniejsi). Otrzymawszy podczas snu wskazówkę, aby nie wracali do Heroda, trzej pielgrzymi wyruszyli z powrotem do swych krajów inną drogą.

MIGDAŁOWE WRÓŻBY

W dzień Trzech Króli – 6 stycznia, a więc w piątek – można sobie powróżyć z pączków lub innego słodkiego ciasta. Zazwyczaj taka zabawa odbywa się w większym gronie, jako że to czas karnawału, towarzyskich spotkań i zabawy.

Gospodyni, przygotowując smakołyki na ten dzień, umieszcza w jednym z nich cały migdał. Osoba, którą spotka to szczęście, że otrzyma ciasto, pączek, czy kawałek tortu z migdałem, zostaje migdałowym królem i może liczyć na powodzenie w miłości na najbliższy rok, jako że migdał jest symbolem radości i miłości.

Istnieje też zwyczaj wyboru nie tylko migdałowego króla, ale także osoby najbardziej pechowej. Jest nią to biedactwo, któremu trafi się pączek nadziewany musztardą lub pieprzem! Jednak, by nie sprawić nikomu przykrości, zamiast musztardy można umieścić w kilku paczkach po połowce migdała, co da szansę uzyskania tytułu wicekróla i gwarancję, że najbliższe miesiące będą sprzyjać miłości.

Smacznego i powodzenia!

Smok Śniegu

Gdy nadchodzi kalendarzowa zima i Mglistą Polanę pokrywa śnieg, pojawia się sezonowy smok – Smok Śniegu. Można go wyhodować tylko zimą, ponieważ, aby jajo przyjęło żywioł Śniegu, muszą na nie spaść pierwsze śnieżne płatki. Resztą zajmują się alchemicy. Jak już ktoś pozyska Smoka Śniegu, będzie się mógł nim cieszyć przez wszystkie pory roku i budzić zazdrość innych hodowców, szczególnie latem, kiedy sami nie będą mogli go nabyć.

Wiatr porwał Bałwankowi guziczek, rękawiczki, miotłę i marchewkowy nosek. Pomóżcie mu odnaleźć zatracone przedmioty, aby znowu mógł wyglądać przepięknie i cieszyć oko.

ZAGADKA

Wieje wiatr, szczypie mróz,
biało dookoła.
Jedzie wóz, jedzie wóz
bez żadnego koła.

Czy wiecie, że...

mieszkańcy Tybetu pozdrawiają się pokazując sobie języki, co ma tam taką samą wymowę, jak u nas uścisk dłoni.

Ciekawostki ze świata

Zima jest tu i teraz i jak na razie zupełnie nie zanoszą się na to, żeby miała się szybko wycofać. Mróz, zimno i, żeby nie przeziębnić się i nie zachorować, trzeba ciepło się ubrać. Otóż najlepsze na zimowe chłody są wełniane skarpetki i rękawice. A wiedzieli o tym nie tylko nasi dziadkowie, ale również starożytni Egipcjanie:

* W jednym z egipskich grobowców znaleziono wełniane skarpetki, liczące sobie aż 2000 lat!

Dlaczego tak trudno zjeść tylko jedną frytkę?

Przejadanie się wynika po części z naszych genów — wynika z badania japońskich naukowców. Przeprowadzony na myszach eksperyment wskazał, że usunięcie jednego czynnika genetycznego stało się mechanizmem napędzającym zwierzęta do obżarstwa. Ważną rolę w tym procesie pełni również dieta. Wysokokaloryczna żywność, bogata w tłuszcze i cukry, często powoduje przejadanie się. Wielu z nas bardzo trudno jest poprzestać na zjedzeniu tylko jednego chipsa, frytki lub cukierka. Autorzy mają nadzieję, że ich odkrycie doprowadzi do lepszego zrozumienia mechanizmów powodujących, że ludzie się przejadają.

Fot. Pixabay.com

„Piesel” z memów jest ciężko chory

„Piesel” Kabosu, bohater internetowych memów, jest poważnie chory na białaczkę i zapalenie wątroby — poinformowała jego właścicielka Atsuko Sato. „Piesel” stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych zwierząt w Internecie, kiedy jego zdjęcie z 2010 r., na którym pozuje z założonymi na siebie łapami i pytającym wyrazem odwróconego do widza pyszczka rozprzestrzeniło się na takich portalach jak Reddit, Tumblr czy 4Chan. Mem przedstawia Kabosu otoczonego kolorowymi tekstami pisanymi przy użyciu fontu Comic Sans, wśród których często pojawia się słowo „wow”. Opiekunka Kabosu w ostatnich postach w mediach społecznościowych informowała, że pies był ciężkim stanie i podziękowała jego fanom za wsparcie, pisząc, że znany z memów pupil „dostaje się z całego świata”. W Wigilię 17-letni Kabosu przestał jeść i pić, ale po kilku dniach i po przyjęciu antybiotyków odzyskał apetyt — przekazała Atsuko Sato wpisie na Instagramie.

Gigantyczny pyton nagle spadł z sufitu

Dramatyczne sceny rozegrały się w jednej z kawiarni w południowej Tajlandii. Kelnerka wpadła w histerię, kiedy zobaczyła w kuchni gigantycznego węża, pytona siatkowego, który jest w stanie zjeść nawet człowieka. Zwierzę, w którym rozpoznano potem pytona siatkowego, jednego z najdłuższych gatunków na świecie, wyglądało, jakby miało zaraz zaatakować. Kelnerka krzyknęła i pobiegła na zaplecze. Na szczęście przed sklepem stali robotnicy, którzy usłyszeli kobietę i natychmiast wbiegli do środka. Jeden z mężczyzn zaczął mocować się z wężem i ciągnąć go za ogon. Wezwano również ekipę ratowników, którzy zabrali gada i wypuścili go na wolność.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Kaczki są roślinożerne i nawet gdy dokucza mróz, znajdują sobie coś na pokarm **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Krzyżówka

Artysta cyrkowy	3	Kolor wrzosa	Ple-mienny znachor	Bywa zwane X Muż	Bliska bratu	Szczeli-na, wyrwa	Rogatko-we cło											
					Ogromny sklep													
					Dyrygent lub skrzypek		5											
Jezyk znad Wisły			9			Miasto na Ukrainie	Bazalt lub granit											
Hobbit Tolkiena					Janusz, aktor polski													
Polysk dawniej					... admirał, motyl	Jon o ujemnym ładunku	Strzał z 11 metrów											
Nie jeden w lamusie	12	Defekt drukarki, pralki	Zrządzenie losu															
			4		Beczulka na piwo lub wino		11											
Awantura potocznie Skolimowska		Opłata za naukę w szkole		Bierze ją krawiec														
Jeden z Trzech Króli	1			Abisynka inaczej	Efekt odbicia dźwięku	Przywidzenie, widmo	Nakrętka na śrubę											
					Białko, ferment		19											
Składnik ceny						Gaz, ma symbol Ar	Posocznica, choroba											
Styczeń					10													
					Duży tyk płynu													
	2				... Orła Białego													
Sernik Radek, polski bramkarz		Ocenia konkurs tańca	Na Rosie w Wilnie		Kasjer z gazowni		17											
					Bez sprytu Brak przesady													
Samuel Finley ...	Krasomówca, retor	Lanie Przechadzka	8			Punkt wymiany walut	Wynajęta do dziecka											
	7				Taniec kabaretowy		13											
Auto z silnikiem Diesla						Choroba jak pasza	Czarnoskóry druh Stasia											
					14													
200 mg dla jubilera	Blue ... polski zespół				Szkodnik ziemniaka	Alaska lub Alabama	18											
					SSC ... (włoska Serie A)		6											
Puszysta wełna	Dyskiem lub młotem					Solowa pieśń operowa												
	15				16													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 29-30 GRUDNIA

Poziomo: KAROSZ - STONE - ROSZADA - KOSTUR - KSERO - WARSZTAT - REDA - AZBEST - ROGAL - EPIKA - BANKOMAT - STAWA - ORACZ - KORYTARZ - BANITA - EPIK - COPPOLA - OPUST - LASER - PODDOSTAWCA - VERNE - TON - IKRA - DRUK - SKWER - TERESA - PERU - UNOS - CZART - SĄSIEK

Pionowo: BAROWÓZ - AS KARO - PERKOZ - ROSA - BON TON - PSOR - OSTRZE - KARIBU - DNIETR - SZUS - SKOWYT - DEKRET - ZARZUT - MATACTWO - STATUS - OSAKA - RETOR - PLUTO - STROP - RZEPA - ANDRUS - WOLE - EGIDA - POSUW - RENI - RODAK - CHILE - CRUSOE - WETO - ALASZ - KARMA - KASK

Hasło: Cudze zyski solą w oku

Uśmiechnij się!

Pewnego razu soltys spogląda na ręce Antka i pyta:

— Gdzieś stracił palce u prawej ręki?
— A no ze dwa roki temu włożyłem rękę koniowi do pyska, żeby zobaczyć, ile ma zębów. Wtedy koń zamknął pysk, żeby zobaczyć, ile ja mam palców

Spotyka się dwóch starych kumpli:

— Słuchaj, wpadniesz do mnie na imprezę sylwestrową?
— No, nie wiem... a kiedy?

Rankiem, po sylwestrowych szaleństwach, żona zwraca się do swego skacowanego małżonka:

— Czy mógłbyś mi pomóc pozmywać naczynia?
— Dlaczego zawsze wyjeżdżasz z takimi pomysłami, kiedy lecę z nóg?! — irytuję się mąż.

— Chciałam cię tylko wypróbować — powiada żona. — Naczynia są już dawno umyte.

— Ależ kochanie, — obejmuje ją mąż — ja tylko tak głupio sobie zażartowałem. Oczywiście, gdyby tylko zaszła potrzeba ...

— To znakomicie! Ja też sobie tylko zażartowałam ...

— Wczoraj złapałem karpia, który ważył pięć kilo!

— Z robakiem czy bez?

Pacjent skarży się doktorowi:

— Panie doktorze, nie mogę usnąć. Przewracam się z boku na bok i ni!

— Też bym nie zasnął, gdybym się tak wiercił.

Konduktor do pasażera:

— Ma pan bilet na pociąg osobowy, a jedzie pan pospieszonym!

— To niech pan powie maszyniście, żeby jechał wolniej. Mnie się nie spieszy...

Tata pyta Jasia:

— No i jak bawiłeś się na urodzinach kolegi?

— Nie najlepiej.

— Dlaczego?

— Przecież sam mówiłeś, że mam być grzeczny.

Królowa stołu – sałatka jarzynowa

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Robię różne sałatki, ale ta jest wyjątkowa, tradycyjna, robią ją prawie wszyscy, przeważnie z tych samych składników, a jednak w każdym domu smakuje trochę inaczej. Sałatka jarzynowa idealnie podkreśla smak mięsa, ale pyszna też jest sama.

Składniki:

- 5 marchewek • 2 pietruszki • pół selera • por biała część • 5 jajek • 1 puszka groszku konserwowego • 4 ogórki kiszone • 1 duże jabłko • 3 ziemniaki
- Majonez • 1 łyżeczka musztardy • sól • pieprz

Wykonanie:

Warzywa marchew, pietruszkę, seler i ziemniaki umyć dokładnie, zalać wodą, lekko osolic i ugotować aż będą

Sałatka jarzynowa to królowa sałatek, której nie może zabraknąć na imprezie, czy świątecznym stole.

■ Fot. autorka

miękkie, ale nie mogą się rozpadać. Jajka ugotować na twardo, a groszek odcedzić z zalewy na sitku.

Zimne warzywa obrać ze skórki i pokroić w kostkę. Ogórki kiszone

pokroić w drobną kostkę razem ze skórką, odkroić tylko twarde końcówki, włożyć na sitko i zostawić, aby trochę się osuszyły.

Jabłko obrać i pokroić w kostkę, tak samo pokroić obrane i zimne jajka. Por tylko białą część pokroić w kostkę, wyłożyć na sitko i polać wrzątkiem. Można zamiast pora dodać cebulę. Wszystkie pokrojone warzywa przełożyć do salaterki, dodać odcedzony groszek, lekko oprószyć pieprzem i solą. Do majonezu dodać musztardę, wymieszać i połączyć z sałatką jarzynową. Ilość majonezu zależy od tego, jaką sałatkę lubimy – dodaję ok. 6 łyżek. Na koniec spróbować, doprawić, nie przesadzać jednak z przyprawami, gdyż sałatka jak trochę postoi – nabiera smaku. ■

Świąteczny seromakowiec

Seromakowiec to pyszne ciasto, na kruchym spodzie, typowo świąteczne. Ciasto składa się z trzech części: ciasta kruchego, masy makowej i masy sernikowej. Masę makową robię sama z maku, ale można użyć gotowej masy, chociaż polecam samodzielnie zrobioną. Seromakowiec wymaga trochę pracy, ale warto – smak ciasta nam to wynagrodzi.

Składniki:

- Ciasto kruche • 300 g mąki pszennej • 100 g masła • 100 g cukru • 1 łyżka smalcu • 1 łyżeczka proszku do pieczenia • 1 jajko • 2 żółtka

Masa sernikowa:

- 1 kg sera • 1 szklanka cukru • 1 szklanka mleka • 1/2 szklanki oleju • 4 żółtka • 2 jajka • cukier waniliowy • 1 budyń waniliowy

Masa makowa:

- 250 g maku • 2 jajka • 100 g rodzynek • 80 g orzechów, bakalii • 2 łyżki miodu • 1 szklanka cukru • 1 aromat migdałowy • 2 łyżki masła • 3-4 łyżki kaszy manny

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Mak wieczorem sparzyć gotowaną wodą i zostawić na noc.

Rano mak dokładnie odcedzić, zmielić przez maszynkę do mięsa dwa razy, dodając cukier.

Z podanych składników zagnieść kruche ciasto i rozłożyć je w dużej formie wyłożonej papierem do pieczenia 25 na 40 cm.

Rodzynki sparzyć wrzącą wodą, a bakalie i orzechy pokroić drobno. W rondlu rozgrzać masło, jak się rozpuści – dodać miód i zmielony mak, mieszając podgrzewać do

zagotowania, zmniejszyć grzanie i wolno dusić, cały czas mieszając przez 10 minut.

Dodać bakalie, trochę aromatu migdałowego, kaszę manną i żółtka, wymieszać i zostawić do przestudzenia.

Ubić cztery białka (2 pozostałe i 2 od ciasta kruchego) na sztywno i delikatnie połączyć z masą makową.

Ser zmielić przez maszynkę do mięsa, może być mielony, ale nie rzadki. Jajka i żółtka zmiksować z cukrem i cukrem waniliowym, dodać pozostałe składniki i wszystko zmiksować.

Na przygotowane kruche ciasto wyłożyć masę makową, wyrównać i wyłożyć masę serową.

Piekarnik nagrzać góra-dół do 170 stopni i piec seromakowiec 70 minut, lub dłużej do ładnego zrumienienia. Gotowe ciasto można polać lukrem lub polewą czekoladową.

Tekst na trzy szpalty trzechkolumnowej strony z algorytmem unikania sierotek i wdów. ■

Pracowita noc sylwestrowa dla wszystkich funkcjonariuszy służb ratowniczych

Honorata Adamowicz

Noc sylwestrowa była bardzo pracowita dla policjantów oraz funkcjonariuszy pozostałych służb ratowniczych. W całym kraju w noc sylwestrową do służb wpłynęło ponad 880 zgłoszeń.

„Od godz. 21.00 31 grudnia do 9.00 1 stycznia 2023 r. wileńska policja otrzymała ponad 300 zgłoszeń o różnych zdarzeniach i naruszeniach. Głównie raporty dotyczyły różnych naruszeń porządku publicznego (hałas, odgłosy i odpalanie fajerwerków, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, konflikty osób pijanych), doniesienia o przestępstwach przeciwko osobom (bójki) i przemoc domowa. Ponieważ natężenie ruchu było zmniejszone — odnotowano niewiele zgłoszeń o wypadkach drogowych i naruszeń przepisów ruchu drogowego (zaparkowane i uszkodzone samochody na podwórkach, wypadki drogowe bez ofiar), zidentyfikowano jedną osobę, która prowadziła samochód pod wpływem alkoholu” — poinformowała „Kurier Wileński” wileńska policja.

Funkcjonariusze policji około godz. 18.30, otrzymali wiadomość, że jeden z pasażerów na dworcu autobusowym nie chce wysiąść z autobusu. Kierowca pojazdu wyjaśnił, że pasażer, który przyjechał z Estonii na Litwę, odmówił opuszczenia autobusu i zażądał wezwania policjantów. Mężczyzna wyjaśnił, że chce ubiegać się o azyl na Litwie, gdyż uciekł z Estonii, gdzie nie wolno mu modlić się w tamtejszym kościele i chcą go zamknąć w szpitalu. Mężczyzna był nieodpowiednio ubrany, podejrzewano, że może mieć problemy psychiczne lub jest pod wpływem środków odurzających.

Gdy na miejsce przybyli medycy, okazało się, że w rzeczywistości ma problemy zdrowotne, gdyż podczas pobytu w Estonii kilkakrotnie przebywał w szpitalu psychiatrycznym. Mężczyzna powiedział, że w swoim kraju przeszedł 60 km, w końcu wziął taksówkę i wsiadł do autobusu, by do-

W całym kraju w noc sylwestrową do służb wpłynęło ponad 880 zgłoszeń
Fot. Marian Paluszkiewicz

trzeć na Litwę. Nie wiadomo, ile w tym prawdy. Obywatel Estonii został przewieziony do placówki medycznej.

Igoris Lukaševas, dyrektor Pogotowia Ratunkowego w Wilnie, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że noc sylwestrowa dla pracowników pogotowia bywa zawsze bardzo pracowita.

— Zawsze jesteśmy na nią przygotowani. Ta noc sylwestrowa niezbyt różniła się od poprzednich, jeżeli nie brać pod uwagę sylwestra w czasie pandemii. Wtedy to było o wiele spokojniej. Najczęściej zgłoszenia otrzymywaliśmy z powodu zatrucia alkoholem, pokarmem, z powodu pobitych osób. Takich pacjentów nie brakowało. Podczas zwykłej nocy, od północy do siódmej godziny rano, otrzymujemy średnio 50–60 zgłoszeń, w noc sylwestrową otrzymaliśmy ponad 200 — i to tylko w Wilnie. W całej Litwie tych zgłoszeń było o wiele więcej — zaznacza Igoris Lukaševas.

Zaledwie trzy minuty po północy wileńskie pogotowie ratunkowe otrzymało zgłoszenie o tym, że petarda wybuchła w ręku dziecka. Pacjent został przewieziony do szpitala. Cztery minuty po północy poinformowano, że w rejonie wileńskim, wsi Szwajcary, 25-letniego mężczyznę zraniły fajerwerki. Okazało się, że mężczyzna uległ wypadkowi z własnej winy — sam strzelił sobie w oko

fajerwerkiem. Poszkodowany został przewieziony do szpitala.

Od 30 grudnia 2022 r. strażacy w kraju ugasili 135 pożarów i przeprowadzili 103 akcje ratunkowe. Podczas pożarów zginęła jedna osoba, trzy doznały obrażeń. Tylko w noc sylwestrową strażacy musieli wyjechać 79 razy, aby ugasić pożary.

Najbardziej tragiczny wypadek miał miejsce 31 grudnia. O godz. 19.40 otrzymano zgłoszenie, że w Radziwiliszkach, przy ul. Skirjočiai, płonie mieszkanie w czteropiętrowym domu. Po ugaszeniu płomieni strażacy znaleźli w środku zwęglone ludzkie ciało. Podczas pożaru spłonęły dwa pokoje i kuchnia. Strażacy wynieśli z mieszkania dwie butle gazowe i uratowali psa, który był w domu. Czujnik dymu w mieszkaniu nie był widoczny.

W noc noworoczną kilka pożarów zostało spowodowanych przez fajerwerki. Po północy poinformowano, że przy ul. P. Žadeikos w Wilnie fajerwerki uderzyły w samochód marki Renault Megane i podpaliły wnętrze. Pożar został ugaszony przed przybyciem strażaków.

W noc sylwestrową strażacy musieli ratować również zwierzęta — na przykład w Poniewiezu kot wspiął się na drzewo i nie mógł samodzielnie zejść, potrzebna była interwencja strażaków. ■

	
7.55	Rusz się człowieku
8.10	Detektyw Literka
8.20	Wilno łączy!
8.35	Wielcy Polacy, wielkie historie
9.35	Przyjaciele Misia i Margolci
10.05	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.50	Podróże Małej i Dużej
11.15	Podróże z historią
11.45	Dwie strony medalu
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Smaki świata
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Scena Klasyczna
14.20	Gwiazdozbiór
14.50	Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
15.05	S. „Rodzinka.pl”
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Dziewczyny ze Lwowa”
17.05	S. „Klan”
17.30	„Reksio” film anim.
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dwie strony medalu”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	S. dok. „Dzikie serca”
22.40	Informacje kulturalne
22.55	S. „Kasta”
23.55	Info Wilno
00.10	Studio Wilno
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Telefon alarmowy”
9.45	S. „Komisarz Rex”
10.30	S. „Ostatni ślad”

11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. „Wielka Afryka”
13.00	„Żyjmy czystiej”
13.30	„Notatki przyrodnika”
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.15	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	(Nie)emigranci
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Perymetry historii
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Cicha ulica”
00.05	S. „Komisarz Rex”
00.50	Niezapomniane Wilno

	
6.00	S. „Laboratorium Dextera”
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Bądź moim słońcem”
15.30	S. „Yargi”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„SuperFly” thriller
00.45	S. „Czarna lista”

	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Historie rzeczy
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl

8.30	Poranny przekładaniec
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński zeszyt
12.55	„Orzechowy chleb” film fab.
13.05	Odblaski
13.30	Uwaga! Poszukujemy sztuki
14.00	Dajmy temu parę!
15.10	Nie mam tylu lat
15.35	S. „Służyć i bronić”
16.35	Weranda
17.05	„Nurkować. Rytuały w wodzie” film dok.
18.00	S. „Genius: Aretha”
18.55	Puchar Króla Mindaugasa „Citadele” w koszykówce
21.00	S. dok. „Wiem to”
21.30	S. „Cena wolności. Sajudis”
22.30	Dzień Kultury
23.00	I dotąd teraz?
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

	
6.00	Seriale anim.
7.55	Gorąco z tv3
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Mała wdowa”
11.00	S. „Poświęć wszystko dla miłości”
12.00	S. „Grzeszna kraina”
14.00	S. „Miłość i pieniądze”
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	Pod prąd
21.00	S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.30	Więzione wiadomości TV3
22.30	„Nieuchwytny cel 2” film fab.
00.40	S. „Chicago Fire”

	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.05	Zasady mojej kuchni
8.25	S. „44. wydział”
9.25	S. „Pies”
10.35	S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
13.30	Zasady mojej kuchni
14.50	S. „44. wydział”
15.55	S. „Pies”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI kryminaliści”
19.30	S. „FBI”
20.30	„Ale numer!”
21.00	Dakar 2023
22.40	„Jestem legendą” thriller
00.35	„2012” film fab.

	
5.15	Nowy dzień
6.15	TV sklep
6.30	Realna mistyka
7.30	Pół godziny z Valatką
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Tajemnice”
12.00	Oponenci
13.00	Nowy dzień
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	Realna mistyka
16.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	S. dok. „Sekretne życie seksualne Hitlera”
18.00	Reporter
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
19.00	S. „Ślad”
20.00	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnovidz”
21.25	S. „Tajemnice”
22.30	Reporter
22.50	Sport. Pogoda

23.00	Litwa na żywo
23.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
00.35	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	„Nagi instynkt przetrwania”
8.30	„Przewoźnicy kolejni”
9.30	S. „Współczesna rodzina”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Współczesna rodzina”
19.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
20.00	„Przetrwanie”
21.00	S. „Wojny gangów”
22.00	„Tylko dla odważnych” dramat
	
6.15	„Zdążyć do domu na święta” dramat
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.05	S. „Ratownicy alpejscy”
11.05	S. „Wydział kryminalny”
12.15	S. „Komisarz Heldt”
13.20	S. „Prawo i porządek”
14.20	S. „Doskonałe zbrodnie”
15.35	S. „Anupamaa”
16.45	„Rodzinne melodramaty”
17.45	S. „Zranione serce”
18.50	S. „Wydział kryminalny”
20.00	S. „Prawo i porządek”

21.00 S. „Inspector Dupin”
22.50 S. „Pacific Criminal”
01.05 S. „Okrutne miasto”

TVP 1

6.15 S. „Przysięga”
7.00 S. „Wspaniałe stulecie”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”
9.00 Wiadomości
9.10 „Kwadrans polityczny”
9.25 Informacje kulturalne
9.40 S. „The Chosen”
10.40 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 S. „Leśniczówka”
13.00 Wiadomości
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Magazyn Rolniczy”
14.00 „Najwspanialsze góry świata”
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”
16.00 Wiadomości
16.20 ALARM!
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Przysięga”
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.20 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.15 „ALARM!”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 „Pełny obraz”
22.40 „Magazyn Ekspresu Reporterów”
23.45 „Ocaleni”

TVP KULTURA

8.00 „Co się dzieje”
8.30 „Muzyczne poranki”
8.50 „Informacje kulturalne”
9.20 „Przestrzeń

pamięci”
10.00 „Którędy po sztukę”
10.15 S. „Winnetou”
12.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”
13.05 „Rita Hayworth, bogini miłości” film dok.
14.10 Film dok.
15.10 Informacje kulturalne
15.35 „Legenda Tatr” dramat
17.40 S. „Sanditon”
18.40 „Co dalej?”
19.10 S. „Winnetou”
21.00 „Mąż fryzjerki” dramat
22.30 „Informacje kulturalne”
22.55 „Teatr Telewizji - Szczęście Frania”
00.20 „Casting” dramat

TVP POLONIA

7.00, 23.05 „Polonia 24”
7.30 „Pożyteczni.pl”
8.00 „Co dalej?”
8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.30 „Panorama”)
12.10 Kamperem po Południu
12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „Ludzie i bogowie”
15.05 „Giganci historii”
16.00 „Wiadomości”
16.15 „Przystanek Historia”
16.35 „Przyjaciele Misia i Margolci”
16.50 „Ale talent”
17.00 S. „Leśniczówka”
18.00 Teleexpress
18.20 „Studio Wschód”
18.55 „Nad Niemnem”
19.10 „Studio Lwów”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.45 „Czym żyje świat”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 Wiadomości
21.20 S. „Ojciec Mateusz”
23.35 „Dlaczego? O Stanisławie Mikołajczyku” film dok.
00.35 S. „Leśniczówka”

TVP.INFO

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”
9.20 „Minęła 8.”
10.10 „Minęła 9.”
10.40 Plan dnia
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień (16.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress Extra”
18.30 „O co chodzi”
19.00 „Panorama”
19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór
19.35 „O tym się mówi” (20.15 Info Kultura)
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 „Minęła 20.”
22.00 „Nie da się ukryć”
22.50 „W tyle wizji”
23.30 „W tyle wizji Extra”
00.00 Info Wieczór
00.30 „W akcji”

TVP HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.05 „Flesz historii”
7.15 „Informacje kulturalne”
7.30 S. „Plebania”
8.00 S. „Czas honoru”
8.45 „Kuchnia Jagiellonów”
9.10 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”
9.35 „Przystanek Historia”
9.50 „Marzyciele”
10.15 S. „Przyłbice i kaptury”
11.15 „Megality Historia sprzed 5500 lat” dok.
12.20 „Ukryte skarby”
12.50 „Kuchnia dwudziestolecia”
13.15 S. „Pan na Żuławach”
14.05 „Korona Gór Polski”
14.30 „Dziewczyna ze

zdjęcia” reportaż
14.55 „Był taki dzień”
15.00 „Warszawskie Combo Taneczne” koncert
16.00 „Giganci historii”
16.50 „Było, nie minęło”
17.10 „Mój ulubiony bohater Niepodległości”
17.15 S. „Blondynka”
18.00 „Flesz historii”
18.15 S. „Czas honoru”
19.05 „Było, nie minęło”
19.30 „Oblicza wojny”
20.00 „Informacje kulturalne”
20.15 S. „Korona królów”
20.40 „Żyliśmy tylko muzyką” reportaż
21.35 „Historia w postaciach zapisana”
23.25 Film dok.
00.30 S. „Plebania”
01.00 Info Wilno

TRWA

5.40 „Yohan - wędrowki dzieci” film fab.
7.45 „Góra św. Michała” film dok.
8.35 Kolędy i pastorałki
8.50, 12.35, 20.25 Święty na każdy dzień
8.55 Kolędy i pastorałki
9.00 Informacje dnia
9.15 „Motywy Bożego Narodzenia zawarte w sztuce Bazyliki Santa Maria Maggiore w Rzymie”
9.55 Kolędy i pastorałki
10.00 „Papież Polak do rodaków”
10.40 Kantata „Cicha noc”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.05 „Mocni w wierze”
12.40 „Ma się rozumieć”
12.50 „Słowo życia”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioła Pańskiego
13.03 Informacje dnia
13.20, 23.00 S. „Mojżesz - 10

przykazań”
14.20 Kolędy i pastorałki
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 „100 cudownych miejsc na świecie”
15.30 Gala Polskiej Muzyki Filmowej
16.40 Życzenia Pasterzy Kościoła Katolickiego w Polsce
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w obiektywie”
17.40 Reportaż
18.10 „Prosto o gospodarce”
18.30 „Zostań żołnierzem RP”
18.45 Kolędy i pastorałki
18.55 „Poczet wielkich Polaków”
19.05 Informacje dnia
19.15 „Ze szkolnej ławki”
20.30 „Každy maluch to potrafi”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzną”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt widzenia”
00.10 „Tam, gdzie gwiazda goreje”
00.40 „Drzwi do lasu”

Discovery CHANNEL

6.00, 13.00, 20.00 Fani czterech kótek
9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Morze złota
12.00 Łowcy staroci
14.00 Parker na złotym szlaku
17.00 Skarby z szopy
17.30 Walka o bagaż
18.00 Łowcy staroci
21.00 Gorączka złota bohaterowie
23.00 Gorączka złota: Biała woda

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Moda na rodzinę
8.20	S. „Nad Niemnem”
8.40	Dziki serce
9.30	Zwierzaki Czytaki
9.45	Odlotowe opowieści
10.05	Gra słów. Krzyżówka
10.25	Słownik polsko@polski
10.55	Z historią na Ty
11.15	Dobre Historie
12.40	Dzieła arcydzieła
11.45	Dwie strony medalu
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Kulinarne wędrówki
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.25	Zakochaj się w Polsce
13.45	S. „Va Banque”
14.35	Gra Warszawa
15.05	S. „Rodzinka.pl”
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Warto kochać”
17.30	Detektywy Literka
17.45	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.45	Info Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
8.55	S. „Telefon alarmowy”
9.45	S. „Komisarz Rex”

10.30	S. „Ostatni ślad”
11.15	Euromaxx
11.30	Kto i dlaczego?
12.00	S. „Wielka Afryka”
13.00	(Nie)emigranci
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.15	S. „Z pamiętnika położnej”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	1000 cudów świata
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Język litewski
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Cicha ulica”
23.55	S. „Komisarz Rex”
00.45	Euromaxx
LRT PLUS	
6.00	S. „Laboratorium Dextera”
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Monika potrzebuje miłości”
11.00	Będzie wszystko
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Bądź moim słońcem”
15.30	S. „Yargi”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Szeszkiņa 20
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„Widzę cię” thriller
0.25	S. „Czarna lista”
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	(Nie)emigranci
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Dzieci Tysiąclecia
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry, Litwo

11.30	Jesteśmy z Ukrainy
12.00	W sercu Litwin
12.55	Perspektywa
13.20	Opera
15.35	S. „Służyć i bronić”
16.35	7 dni Kowna
17.05	S. dok. „Największy na świecie. Wyspy”
18.00	S. „Genius: Aretha”
18.55	Puchar Króla Mindaugasa „Citadele” w koszykówce
21.00	S. dok. „Wiem to”
21.30	Muzyczny Festiwal w Pożajściu 2021.
23.30	Wilnianie
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)
LITVONIA rytas.tv	
5.15, 13.00	Nowy dzień
6.15	TV sklep
6.30	Realna mistyka
7.30	Anatomia mieszkania
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Tajemnice”
12.00, 23.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
12.30	Twórcy smaku
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	Realna mistyka
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	S. dok. „Sekretne życie seksualne Hitlera”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Kwestia smaku
19.00	S. „Ślad”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
21.25	S. „Tajemnice”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
LITVONIA rytas.tv	
00.50	S. „Chicago Fire”
LITVONIA rytas.tv	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00	Zasady mojej kuchni
8.25	S. „44. wydział”

9.25, 15.55	S. „Pies”
10.35, 18.30	S. „CSI kryminaliści”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
13.30	Zasady mojej kuchni
14.50	S. „44. wydział”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
19.30	S. „FBI”
20.30	„Ale numer!”
21.00	Dakar 2023
22.40	„Po prostu walcz!” film fab.
00.40	„Jestem legendą” thriller
LITVONIA rytas.tv	
5.15, 13.00	Nowy dzień
6.15	TV sklep
6.30	Realna mistyka
7.30	Anatomia mieszkania
8.00	S. „Nie wyrzekaj się”
9.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ślad”
11.00	S. „Tajemnice”
12.00, 23.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
12.30	Twórcy smaku
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	Realna mistyka
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00	S. dok. „Sekretne życie seksualne Hitlera”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Kwestia smaku
19.00	S. „Ślad”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
21.25	S. „Tajemnice”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo
LITVONIA rytas.tv	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	„Nagi instynkt przetrwania”
8.30	„Przewoźnicy kolejowi”
9.30	S. „Współczesna rodzina”

10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.30	„Talenty Wielkiej Brytanii”
13.00	„Gra z Ellen”
14.00	„Nagi instynkt przetrwania”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
18.00	S. „Współczesna rodzina”
20.00	„Przetrwanie”
21.00	S. „Wojny gangów”
22.00	„Zaginione miasto Z” dramat
00.45	S. „Bosch”
TVP 1	
6.05	S. „Komisarz Heldt”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.05	S. „Ratownicy alpejscy”
11.05	S. „Wydział kryminalny”
12.15	S. „Komisarz Heldt”
13.20, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.20	S. „Śmierć w raj”
15.35	S. „Anupamaa”
16.45	„Rodzinne melodramaty”
17.45	S. „Zranione serce”
18.50	S. „Wydział kryminalny”
21.00	S. „Inspektor Dupin”
0.40	S. „Okrutne miasto”
TVP 1	
6.15	S. „Przysięga”
7.05	S. „Wspaniałe stulecie”
7.55	„Rodzina Rodziny w Ukrainie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
8.30	„Rodzinny ekspres”
9.00	Wiadomości

9.10 „Kwadrans polityczny”	19.15 S. „Winnetou”	Poranek	simulcastingu z	gospodarce”
9.35 S. „The Chosen”	21.00 „Miłość pisana Braillem” film fab.	8.10 „Jedziemy”	TVP Historia	13.00, 19.00 Modlitwa
10.40 S. „Komisarz Alex”	23.00 „Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat”	8.50 „Agrobiznes”	17.15 S. „Blondynka”	Anioł Pański
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	23.45 „Sergio Leone - portret buntownika” film dok.	9.00 „Jedziemy dalej”	18.00 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	13.03 Informacje dnia
12.30 S. „Leśniczówka”	00.50 „Polski Jazz w TVP Kultura” koncert	9.20 „Minęła 8.”	18.15 S. „Czas honoru”	13.20, 23.00 S.
13.00 Wiadomości		10.10 „Minęła 9.”	18.50 „Wędrowiec Polski”	„Mojesz - 10 przykazań”
13.10 „Agrobiznes”	7.00, 23.05 „Polonia 24”	10.40 Plan dnia	19.35 „Nie taka prosta historia”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”	7.30 „Poland in Undiscovered”	11.30 Serwis Info Dzień	20.00 „Informacje kulturalne”	15.20 „100 cudownych miejsc na świecie”
14.00 „Najwspanialsze góry świata”	7.45 „Powroty”	13.00 Info Raport	20.15 S. „Korona królów”	15.30 Gala Polskiej Muzyki Filmowej
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	8.00 „Qulszoł”	14.30 Serwis Info Dzień	20.45 „Kazimierz Górski. Podróż sentymalna” reportaż	16.35 Film anim.
16.00 Wiadomości	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.30 „Panorama”)	16.30 Info Dzień (16.45 Info Kultura)	21.10 „Teleskop Hubble’a i cuda wszechświata” film dok.	16.50 „Ma się rozumieć”
16.20, 21.15 „ALARM!”	12.10 „Studio Lwów”	18.00 „Teleexpress”	22.00 „Żwirko i Wigura. 15 dni chwały” film dok.	17.00 Informacje dnia
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	18.15 „Teleexpress Extra”	23.05 „Było, nie minęło”	17.10 „Na zdrowie”
17.05 S. „Przysięga”	13.00 Wiadomości	18.30 „O co chodzi”	23.35 Info Wilno	17.30 S. dok.
18.00 „Teleexpress”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	19.00 „Panorama”	23.55 „Buffalo Bill i Indianie” film fab.	„Tajemnice Watykanu”
18.15 „Jaka to melodia?”	14.55 „Dlaczego? O Stanisławie Mikołajczyku” film dok.	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór (20.15 Info Kultura)		18.00 „Po stronie prawdy”
18.55 S. „Klan”	16.00 „Wiadomości”	20.30 Wiadomości	6.35 „Tam, gdzie Bóg płacze”	18.50 Kolędy i pastorałki
19.20 S. „Leśniczówka”	16.20 „Animowanki”	21.00 Gość Wiadomości	7.05 „Boże Narodzenie w zamku” film fab.	19.05 Informacje dnia
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.40 „Nela Mała Reporterka”	21.15 „Minęła 20.”	8.40 Kolędy i pastorałki	19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 Wiadomości	17.00 S. „Leśniczówka”	22.00 „Nie da się ukryć”	8.55, 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.00 Teleexpress	22.50 „W tyle wizji”	9.00 Informacje dnia	21.20 Modlitwa różańcowa
22.05 „Wolny strzelec” dramat	18.20 „Polacy na Łotwie”	23.30 „W tyle wizji Extra”	9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”	21.50 „Mysząc Ojczyzna”
00.10 „Pan Kleks - Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.	18.55 „Kierunek Zachód”	00.00 Info Wieczór	9.35 „Każdy maluch to potrafi”	22.00 Apel Jasnogórski
	19.10 „Magazyn z Wysp”	00.30 „W akcji”	9.50 „Słowo życia”	22.20 Informacje dnia
8.00 „Muzyczne poranki”	19.30 „Informacje kulturalne”		10.00, 20.30 S. anim.	23.40 „Tam, gdzie rodzi się Chrystus” reportaż
8.35, 14.50, 22.30 „Informacje kulturalne”	19.45 „Czym żyje świat”	7.00 „Był taki dzień”	10.25, 20.25 Święty na każdy dzień	00.00 „Kontrowersje wokół klimatu” film dok.
9.05 „Co dalej?”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.00 Info Wilno		00.55 Święty na każdy dzień
9.40 „Res Poloniae”	20.30 Wiadomości	7.15 „Informacje kulturalne”	7.00, 14.00, 20.00 Fani czterech kótek	
10.15 S. „Winnetou”	21.20 S. „Pensjonat nad rozlewiskiem”	7.35 S. „Plebania”	9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?	
12.00 S. „Kariera Nikodema Dyźmy”	23.35 „Magazyn Ekspresu Reporterów”	8.00 S. Czas honoru	10.00 Skarby z szopy	
13.10 „Kraina miodu” film dok.	00.30 S. „Leśniczówka”	8.40 „Kuchnia Jagiellonów”	10.30 Walka o bagaż	
15.20 „Wydarzenie aktualne”		9.05 „Tomek na granicach... Rzeczypospolitej”	11.00 Morze złota	
15.45 „Wyprawa w przeszłość” film przygod.	6.35, 11.00 Serwis Info	9.35 „Marzyciele”	12.00 Łowcy staroci	
17.25 S. „Sanditon”		10.15 S. „Przyłbice i kaptury”	13.00 Samochody marzeń	
18.25 „Księga Przestrzeni”		11.15 „Żyliśmy tylko muzyką” reportaż	17.00 Skarby z szopy	
19.05 „Którędy po sztuce”		12.10 „Oblicza wojny”	17.30 Obrońcy zabytków	
		12.40 „Kuchnia dwudziestolecia”	18.00 Łowcy staroci	
		13.15 S. „Pan na Żuławach”	21.00, 0.00 Hotrody wg Kindiga	
		14.10 „Kowalski powinien wypocząć. Expres narty”	22.00 Gwiazdorskie fury	
		14.35 „Było, nie minęło”	23.00 Łowcy klasyków	
		15.05 S. dok. „Życie ukryte w jeziorze”		
		15.55 „Giganci historii”		
		16.40 Audycje w		

7 stycznia 2023 r., godz. 18:30

Stary Teatr w Wilnie (Teatr na Pohulance), ul. J. Basanavičiaus 13

PREMIERA

Robert Brutter

„KANTATA NA CZTERY SKRZYDŁA”

(komedia metafizyczna)

Reżyseria – Jan Buchwald

Scenografia – Greta Subatavičiūtė

Kierownik Artystyczny Teatru – Irena Litwinowicz

„Kantata keturiems sparnams” (metafizinė komedija)

Bilety do nabycia poprzez [paySena](#) oraz przed spektaklem. Cena biletów: 7, 10, 12 EUR. Informacja pod tel. +370 686 44703

Spektakli zrealizowany przy wsparciu finansowym Ambasady RP w Wilnie.

Nas wspierają:

Patroni medialni:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

USŁUGI

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno. Tel. 8 684 30 018

Zapraszamy na rejs po Morzu Śródziemnym w dniach 10 – 17 października 2023 r. na trasie: Barcelona – La Goulette (Tunezja) – Palermo, Sycylia – Neapol, Pompeje – Genua – Marsylia – Barcelona. Informacje o aktualnościach na www.slavija.lt oraz pod numerem telefonu 8 667 88489

UAB „KLION” zatrudni

- Pracownika montowni opon samochodów osobowych
- Pracownika magazynu [skład] części samochodowych
- Ślusarza do remontu samochodów

Wynagrodzenie od 800 do 2000 euro

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: 8 685 04080,
e-mail.: info@klion.lt

KURIER WILEŃSKI

PRENUMERATA 2023
na kolejny miesiąc oraz do końca br.
trwa do 28 dnia każdego miesiąca

WYDANIE CODZIENNE (indeks 0044)	1 mies. – 8,00 €
	3 mies. – 22,00 €
	6 mies. – 43,00 €
	12 mies. – 84,00 €
WYDANIE CODZIENNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, EMERYTÓW (indeks 0227)	1 mies. – 7,00 €
	3 mies. – 20,00 €
	6 mies. – 39,00 €
	12 mies. – 74,00 €
WYDANIE MAGAZYNOWE (indeks 0172)	1 mies. – 3,00 €
	3 mies. – 8,50 €
	6 mies. – 17,00 €
	12 mies. – 33,00 €

"Kurier Wileński" można zaprenumerować:
w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
drogą elektroniczną – www.prenumeruok.lt
Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius
kolport@kurierwilenski.lt www.kurierwilenski.lt

KONCERT KARNAWAŁOWY

MICHAŁ
WIŚNIEWSKI
AKUSTYCZNIE Z ZESPOŁEM

Wokalista
ICH TROJE

29 stycznia 2023 r. / 16:00
Dom Kultury Polskiej w Wilnie

bilety do nabycia na www.polskascena.lt

**Zaczarowany świat... – odc. 21
Perłowe kolczyki i inne, malarskie
szyfry Jana Matejki. (czwartek,
godz. 9.40, powtórka o godz. 17.30)**

Czyje oczy śledzą nas z ponad stuletnich obrazów? Jak nazywał się najsztywniejszy w Królestwie Polskim błazen i dlaczego jego portret tak bardzo przypomina portret autora obrazu, wybitnego malarza – Jana Matejki? Czy to możliwe, że żona malarza nosiła takie same perłowe kolczyki, jak dama dworu królowej Bony? Poznamy zagadki i tajemnice najsztywniejszych obrazów Jana Matejki i przybliżymy jego postać.

Jestem mordercą (sobota, godz. 23.05)

Thriller psychologiczny inspirowany prawdziwymi wydarzeniami z początku lat 70 opowiada o oficerze milicji Januszu Jasińskim, którego nadmierne ambicje i własne słabości doprowadzają do upadku. Po niepowodzeniu dotychczasowego śledztwa, zostaje szefem grupy dochodzeniowej mającej złapać seryjnego zabójcę kobiet. Śląsk, druga połowa początek lat 70. Regionem wstrząsa seria brutalnych morderstw na kobietach, popełnianych zawsze według tego samego schematu. O sprawie nie mówi się w mediach, przepętnionych głównie peerelowską propagandą sukcesu, do czasu, gdy kolejną ofiarą zabójcy pada siostrzenica pierwszego sekretarza. Wtedy komendant wojewódzki postanawia powołać specjalną grupę do złapania wampira (tak potocznie określany jest morderca), a jej szefem mianuje Jasińskiego – młodego, ale nadzwyczaj skutecznego porucznika, przykładnego męża i ojca.

**Przejęcie podziemne
(niedziela, godz. 21.05)**

Młody nauczyciel z prowincjonalnego miasteczka przyjeżdża do Warszawy z wycieczką szkolną. W przejściu podziemnym w centrum miasta spotyka swą żonę, która opuściła go jakiś czas temu, by w stolicy ułożyć sobie życie na nowo. To spotkanie mężczyzna próbuje wykorzystać do ożywienia przeszłości i powtórnego nawiązania nici porozumienia, która łączyła go z żoną. Próbę tę przegrywa. Dzieli ich przepaść. Kobieta bezpowrotnie przeszła już na drugą stronę – stronę metropolii z jej cynizmem i brakiem uczuć. Bohater błąka się więc w labiryncie korytarzy, daremnie szukając normalnego ludzkiego kontaktu.